Năm thứ tư — Số 1019

Mỗi số 0 $ 06

Thứ năm 16 Novembre 1933

HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Đuốc nhà nam

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOẠN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.99

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

Giá báo

Một năm..	13 $	00
Sáu tháng	7	00
Ba tháng..	3	50
Mỗi tháng	1	20
Mỗi số	0	06

VẤN-ĐỀ NƯỚC MẮM VÀ VIỆC NHƠN-DÂN PHÁP NAM KÊU NÀI NHÀ BĂNG ĐÔNG-PHÁP SẺ RA SAO ?

Ai cũng biết cuộc hội nghị Đông-dương kinh-tế đã khai mạc hơn tuần lễ nay, và mấy bữa nữa sẽ tranh luận tới vấn đề nước mắm và việc các nhà nông công thương Pháp Nam để kháng nhà băng Đông-Pháp. Hai vấn đề ấy quan hệ hơn hết trong kỳ nhóm Đại hội đồng năm nay.

Đối với hai vấn đề ấy, cứ sự suy xét của tôi, dân ta sẽ có hi vọng được giải quyết một cách có lợi cho ta.

Về vấn-đề nước mắm, trước đây các báo Tây Nam đã công kích kịch liệt, viện Dân-biểu Trung kỳ cũng đã hết sức kêu nài với quan Khâm sứ Trung-kỳ. Lại cứ như lời quan Thượng-thơ Phạm-Quỳnh nói với tôi, giữa hôm tôi được phỏng vấn ngài tại bộ Quốc-dân Giáo-dục, thì trong vài tháng nay, dân bầm hộ ở Trung-kỳ có gởi sớ về tâu đức Bảo-Đại nhiều lắm. Đại khái ai cũng kêu ca mấy nhà tư bổn kia muốn cướp lấy độc quyền nước mắm để hại dân, mới vẽ ra chuyện «đóng chai đóng nút»

Ai không rõ cái cảnh nghèo nàn của dân Trung-kỳ, các việc nông công thương đã thua kém anh em trong Nam ngoài Bắc, suốt năm ấy qua năm khác, chỉ sống về cái nghề đánh cá làm nước mắm mà thôi. Mà trong vòng hai năm liền đây, sau khi bị tàn hại về cuộc biến động Thanh - Nghệ-Tịnh, và những cái nạn lớn như đại-hạn, bão lụt, kế tiếp luôn mãi, thêm hại hơn nữa là trận bão hồm đầu tháng vừa rồi. Lẽ tự nhiên chánh-phủ Đông dương cùng chánh-phủ Nam-triều nên sẵn lòng thương dân, để cho dân tự do duy trì lấy cái nghề «tổ-phụ lưu lại» là cái nghề làm nước mắm để nuôi lấy sự sống, chớ hẳn nhà cầm quyền không để cho phe tư-bổn nào cướp mất của họ đâu. Và việc làm nước mắm của dân Trung-kỳ xưa nay, cũng hợp vệ-sanh lắm chớ, nào đã thấy ai kêu ăn nước mắm mà phải chết bao giờ?

Vì đó sau khi đức Bảo-đại xét các bản của dân trần tình rồi, ngài cũng động lòng thương dân, không muốn để cho ai độc chiếm cái quyền lợi ấy của dân. Chỉ vì đó là một việc quan hệ đến vấn đề kinh-tế, thì thế nào cũng phải đợi đến kỳ hội-đồng Đông-dương Kinh-tế này mới giải quyết đó thôi.

Hoàng-thượng cùng quan Khâm sứ Trung-kỳ đều có lượng xét dân tình như thế, lại được các ông đại biểu Việt-nam và phần đông đại biểu Pháp đều phản kháng hăng hái cả, vậy thì rồi đây những ai muốn cướp độc-quyền nước mắm của dân ta, tất phải thất bại. Đó là một việc đáng mừng.

Còn việc các nhà nông, công, thương Pháp - Nam để kháng nhà băng Đông-Pháp, cứ như tôi hỏi ý kiến của một hai nhà chánh-trị kinh tế xứ nầy thì cũng thấy có cơ thắng lợi lắm. ....

Tòa kiểm duyệt bỏ

.... Một nhà đại tư bản Pháp ở đây đã phải tuốt ra rằng : « Thời kỳ nầy là thời kỳ những nhà tư bản Pháp và nhơn dân Việt-Nam đoàn kết nhau đây ! Nếu đôi bên không hiểu nhau, không liên hợp với nhau, quyết không sao đứng vững với luồng sóng kinh tế khủng hoảng nầy được ».

Một nhà tư bản Pháp ở xứ nầy đã lâu năm, tinh thâm về kinh tế mà đã nói trắng ra như thế, tất không phải là nói sai. Vả lại tình hình kinh-tế xứ nầy trong khoảng ba năm nay, sự nguy-khốn đó, cả người Pháp người Nam cũng phải cùng chịu, chớ chẳng riêng gì ai. Nếu những nhà tư-bản Pháp Nam mà cứ ghẻ lạnh nhau hoài, coi nhau như không có quan-hệ thì trên trường kinh, tế, tất người Nam đổ trước-người Pháp đổ sau, quyết không thể gì đứng vững. Vì phỏng những nhà tư-bản Pháp Nam đâu ngả xuống thử hỏi nhà băng Đông-pháp giao dịch với ai và nhờ vào ai mà được thạnh lợi phát đạt ?

Tình thế nó buộc như vậy, chắc ai cũng hiểu rõ. Cho nên vừa đây các nhà tư-bản Pháp xướng lên cái thuyết « Pháp-Nam nông thương liên đoàn » để chống với nhà băng Đông-Pháp, là gốc tự tấm lòng thành thiệt, dầu có ích lợi của họ, mà cũng có lợi cho mình chớ không phải có ý giả dối, kêu gào mình theo hùa mạnh cánh trong chốc lát đâu.

Hết thảy các nhà nông công thương Pháp Nam đã thiết thực đoàn kết, cử đại-biểu ra Hanoi dự kỳ Đông-dương kinh-tế hội-nghị nầy, tất ai cũng ôm lòng quả quyết, tranh biện đến cùng Chánh phủ Đông-dương chẳng phải đứng giữa điều-đình cho đôi bên cùng ổn-thỏa. Như vậy thì nhà băng Đông pháp cũng phải nhượng-bộ, mà những trận phong ba về khoản vay mượn công nợ sẽ dẹp yên lần.

Rồi đây mọi việc buôn bán làm ăn lại mở lần ra, có kẻ trữ, có người vay, lợi cho các nhà nông công thương Pháp Nam, lợi cho nhà băng Đông - Pháp, giúp ích cho nền kinh-tế trong xứ. Vậy chẳng hơn là nhà băng Đông-pháp chỉ cần lấy tư lợi, sống chết mặc bây, tuồn thẩy bỏ túi mặc kệ cho các nhà thực nghiệp Pháp Nam thất bại, rồi nhà băng cũng thiệt hại lớn đến lợi quyền của họ, chớ sao cho khỏi được.

Xét những cái sự lý như trên, tôi dám đoán rằng : vấn-đề nước mắm và việc các nhà nông công thương Pháp với Nam để kháng nhà băng Đông pháp, thế nào cũng giải quyết được một cách ổn thỏa, vừa lợi cho dân nước mắm, và các nhà thực nghiệp Pháp Nam vậy.

Nghiêm xuân Lâm

Bổn-báo chủ-nhiệm trở ra Hànội

Hôm đầu tháng, bổn báo chủ-nhiệm, ông Nguyễn-phan-Long, đi đường bộ để ra Hànội dự Hội-đồng kinh-tế, nhưng rủi đi tới Tuy-hoà ít lâu trời gặp nước lụt, lở đường xe hơi bị sụp bên ruộng, chỉ thiếu một chút nữa thì nguy. Bao nhiêu hành trang mất hết, và xe hư không đi đặng nữa. Vì vậy bổn-báo chủ nhiệm phải trở về Saigon bữa 5 Novembre.

Nay mọi việc cần dùng đã sửa sang lại, nên chi bổn báo chủ-nhiệm đã đi chuyến xe lửa tốc hành ở Saigon chạy tối thứ hai để trở ra Hanoi làm cái phận sự dân biểu cho tới cùng.

Kể ngày giờ thì sáng thứ năm bổn báo chủ nhiệm đã có mặt ở Đại-hội đồng rồi.

Đức cha Tòng đá tới Phát-diệm

Hanoi 13.— Đức cha Nguyễn-bá-Tòng đi đường bộ ra Phát-diệm tựu chức, đã đi tới Ninh bình hồi 3 giờ chiều bữa thứ sáu tuần trước.

Ngài nghỉ lại Ninh-bình một lát rồi đi xuống Phát-diệm. Còn 5 cây số nữa mới tới nhà thờ Phát-diệm, mà ngài phải xuống xe đi bộ, vì nam nữ giáo-đồ đi nghinh tiếp ngài chật đường, xe đi không được.

Qua sáng bữa sau ngài ra làm lễ ại nhà thờ Phát-diệm, rồi bắt đầu tựu chức.

Chuyện thị-phi

Mẹ trẻ

Trong tiếng Việt-nam ta, xứ Bắc có tiếng « *mẹ trẻ* », tôi hiểu nó là một tiếng dùng về nghĩa bóng, để chỉ vào mấy cô tuổi tác còn nhỏ, miệng sữa còn hôi, thế mà đã làm bộ đồng-đảnh như người lớn khôn, có con có cháu rồi. Xã-hội ta xưa nay hình như chưa hề có cô nào 12, 13 tuổi đầu mà đã lấy chồng đẻ con, cho nên tôi tưởng cái tiếng « *mẹ trẻ* » chỉ dùng vào nghĩa bóng trên đó.

Song ngày nay ta có thể dùng nó vào cái nghĩa thật của nó cũng được. Vì trong thế-giới, nay thấy có hạng con gái trẻ nít mà đã có chồng đẻ con, lên làm bực mẹ được rồi.

Độc-giả hẳn có nhớ rằng cách vài tháng nay, nhiều báo tây nam ở Saigon đều đăng tấm hình một cô thiếu-nữ con nhà nông-dân kia ở nước Pháp, mới có 13 tuổi tròm trèm đã lấy chồng, và lấy chồng mấy tháng đã lòi một đứa con ra liền.

Cuộc hôn-nhơn nầy sở dĩ làm rùm dư-luận, mà các báo bên tây và bên nầy thi nhau đăng tin in hình, là vì nó làm vào cái trường hợp đặc-biệt lạ lùng, cới với luật-lệ nước Pháp xưa nay chưa có. Nhơn vì cô ả còn nhỏ tuổi quá, mà rủi lấy trai có chửa rồi, cha mẹ muốn giữ tròn danh-giá nhà và duyên phận trẻ, nên chi phải xin quan Tổng-thống ký một đạo mạng-lịnh riêng, cho phép cô được lấy chồng.

Nói tới chuyện đứa gái nhỏ 13 tuổi lấy chồng đẻ con, chắc người xứ mình phải lấy làm sững sốt mà la :

— Gái tơ mà đã ngứa nghề sớm sao !

Vậy mà con nhỏ đó cũng còn là muộn, còn có cô ả ngứa sớm hơn nhiều nữa kia.

Ông đốc-tơ Hilda Kenne ở nhà thương Victoria tỉnh Delhi xứ Ấn-độ, mới thông tin cho các báo y-khoa hay một việc lạ lùng : Con nhỏ 7 tuổi đẻ con ! Nguyên nó vô nhà thương coi mạch, ông đốc-tơ Kenne xét ra nó có chửa đã lâu rồi, nay gần tới ngày nở nhụy khai hoa. Quả nhiên, nó nằm trong nhà thương của ông vài tuần thì sanh hạ một đứa con trai mà mẹ tròn con vuông, bẩn hỏi mạnh khoẻ. Ông ta muốn công-bố việc lạ đó ra để cho các nhà y-học chuyên - môn về vấn-đề nam nữ sinh-giục thử nghiên-cứu coi sao ?

Ghê không ? Con nhỏ 13 tuổi làm mẹ, ta đã lắc đầu le lưỡi rồi, lại có con nhỏ 7 tuổi đã làm mẹ rồi, thì chúng ta phải lắc đầu le lưỡi đến đâu.

Mấy cô ngứa nghề sớm muộn chừng nào kệ thây họ, nhưng tôi suy nghĩ vơ vẩn, tưởng những việc đó có thể là điềm trời báo cho nhơn-loại biết trước về một lẽ trong hai lẽ nầy :

Hoặc là kinh - tế khủng - hoảng đến ngày dứt được.

Hoặc là thế-giới đại-chiến sắp xảy đến to.

Bữa trước tôi đã thuật cho độc-giả nghe : có mấy nhà chuyên-môn kinh tế ở châu Âu nói rằng sở dĩ vật-thực và đồ xuất-sản chế-tạo đến đỗi ứ dùng và mất giá, thành ra nạn khủng-hoảng hiện thời, là vì số người tiêu-thụ ít quá. Bởi vậy theo ý của các ông, thì bây giờ người ta phải khuyến-khích thiên hạ rán lo sanh con đẻ cái cho nhiều, để thêm số người tiêu-thụ những vật-sản chế-tạo kia, có vậy thì nạn khủng-hoảng mới trông trừ khử cho đặng.

Tôi nghĩ họ nói không phải là vô-lý. Có lẽ ông Trời mấy lâu chịu bó tay, không có cách gì cứu vớt nhơn-loại, ông đành vui lòng tán-thành cái ý kiến của mấy nhà kinh-tế trên đây, nên chi ông mới xui khiến mấy đứa nhỏ miệng còn hôi sữa kia đẻ con ra đó. Ấy là ông mượn chúng nó làm gương cho loài người, bảo người ta soi lấy mà rán đẻ cho sớm cho nhiều, tức thị tai nạn khủng-hoảng mau hết chăng ?

Lại cũng có lẽ ông thấy lủ con muôn muôn triệu của ông đẻ ra, chúng nó mạnh hiếp yếu, khôn đè ngu, mà vẫn tham lam ganh ghét, muốn sanh sự chiến-tranh chém giết nhau hoài. Tận thế-giới đại-chiến thứ nhứt, mười mấy năm xưa, chúng nó chưa tởn, giờ còn đang muốn gây nên trận thế-giới đại-chiến thứ nhì nữa. Chúng nó đánh nhau bằng khoa-học với khí-giới kim-thời, thì tất phải đẻ ra cho mau mới là đủ người ra trận đó. Vì đó ông Trời bày đặt cho hai con nhỏ bằng lỗ mũi cũng đã có chồng đẻ con, tức lài có ý bảo loài người rằng :

— Bay rán đẻ sớm như thế mới đủ người mà chém giết nhau.

Tôi nghĩ rằng điềm trời là bởi vậy đó.

Dầu sao mặc lòng, mấy cái gương ấy quyết không nên khuyến khích, cho có hết nạn khủng-hoảng được liền trước mắt cũng vậy. Một mai ở cột câu Thủ-ngữ hay ở bảng xanh sở-thú, mà người ta thấy có những cặp trai gái tám chín tuổi ngồi uống rượu tự-tình với nhau, tôi chắc lúc ấy là lúc xã-hội loài người thối hóa và thế-giới sắp mạt kiếp đó.

NAM-CHUC

Dân Lèo làm lễ uống nước thánh và tuyên thệ trung thành với nước Pháp

Theo lệ thường năm vừa, rồi các ông thầy chùa ở Lèo lựa ngày tốt, cho các viên quan bổn xứ, các xã trưởng, các chánh phó tổng, tựu lại tại Savannakhet để tuyên thệ trung thành với nước Pháp.

Lễ nầy lập ra tại chùa. Sau khi đọc kinh rồi, thì mọi người uống nước thánh. Thứ nước nầy đựng trong cái tô lớn, trước khi uống thì quan cai đồn thọc mũi gươm vào, lính thọc mũi lưỡi lê và đầu súng. *Kha* thì thọc mũi mác vào *Phả tai* thì chấm cây cung và mũi tên vào. Rồi đó trao nước ấy ra cho mọi người dự lễ uống. Các viên chức sắp hàng lại chào viên thay mặt cho nước Pháp, và uống nước thánh và nói : « Nếu tôi không giữ lời thề nầy thì tôi phải chết »

Chiều lại, nhơn dân đi xem lễ, như cuộc chợ phiên vậy. Nhơn cuộc lễ nầy, có bày ra cuộc đấu xảo y - phục, đấu xảo sắc đẹp và chọn một vị Hoa-khôi xứ Lèo trong năm 1933 nầy. Các cuộc đấu xảo nầy mới có ở xứ Lèo lần nầy là lần thứ nhứt.

Ban giám cuộc ấy gồm có cả người Pháp và người Lèo, rất khó chọn được người nào gọi là Hoa-khôi cả, vì trong số các cô gái dự thi không có cô nào đẹp hết. Tuy thế người ta cũng chọn đỡ được một cô.

Khi chọn Hoa-khôi Lèo rồi, người ta làm lễ đội mão cho bà Hoàng-Hậu sắc đẹp đó. Mão nầy làm bằng bông sen.

Nhà của các tay viết báo thọ được 15 năm

Hôm chúa nhựt rồi, tại Paris người ta có mở cuộc ăn lễ sanh-nhựt cái nhà của các tay viết báo (*Maison des Journalistes*).

M. Lebrun

Cuộc lễ nầy, quan Tổng-thống Lebrun là chủ-tịch, có những ông nghị-trưởng Thượng - nghị-viện là Jeanneney, nghị-trưởng hạ-nghị-viện là Bouisson và cảnh sát trưởng là Chiappe dự vào.

Quan Tổng-thống đọc bài diễn-văn, nhắc lại rằng cái nhà nầy, toàn cả báo-giới Pháp đã làm phận sự đối với dư-luận và xã-hội, v..v... Ngài mong cho làng báo Pháp được vẻ vang hơn nữa.

Cái nhà ấy cất xong đến nay là 15 năm. Thấy nước người ta anh em cùng nghề, kết liên-đoàn lập nhà chung, vui vẻ đoàn-tụ. rồi ngó lại mình mà thêm tủi hổ !

Ai ăn thịt êch bị phạt bị tù

Đồng-bào đừng lo, ấy là ở bên Tàu kìa.

Chánh-phủ nước Tàu mới ra nghị định cấm nhơn-dân ăn thịt ếch nhái. Hễ ai ăn mấy con vật ấy thì cũng như phạm tội sát-nhơn, phải bị phạt và bị tù.

Chánh phủ cho loài ếch nhái là loài có ích cho người ta, vì nó ăn sâu bọ là thứ làm hại mùa màng dữ lắm.

Nội-các Sarraut lo giải quyết vấn-đề công-nho

Nội-các Sarraut khi ra nghị viện tỏ bày chánh-kiến rồi, được tín-nhiệm rồi, thì lo thảo dự án lý-tài. Chỉ có vấn-đề nầy là khó khăn lắm vì nó đã vật nhào nội các Daladier chớ không phải vừa.

Hôm trước các báo bên Pháp đồng nói nội-các Sarraut được tín-nhiệm sớm, thì đừng có mừng. Coi chừng vấn-đề hồi bổ công-nho cho lắm.

Thiệt, thủ tướng Sarraut mấy bữa nay lo dữ quá. Ông nhóm nội các mấy lần để bàn xét đặng lập dự án lý-tài cho kỹ. Dự-án ấy dựa theo của ông Daladier, đều sửa đổi nhiều khoản.

Chưa biết khi ra nghị-viện có được chấp-thuận chăng ?

Đối như vấn-đề ngoại-giao, nhiều ông nghị sắp chất vấn chánh phủ, thì thủ tướng Sarraut cũng đã bàn bạc với thượng-thơ ngoại-giao Boncour kỹ lắm.

Tài làm phóng - sự

Phần thưởng « Gringoire » năm nay về tay ông Xavier de Hauteclocque

Chắc phần nhiều độc giả chưa rõ rằng bên Pháp có một cái phần thưởng mỗi năm kêu là *Prix Gringoire* giá 10 000 quan. do tờ tuần báo Gringoire đặt ra, để thưởng cho những nhà viết văn làm báo nào có tài giỏi về phóng sự. Những bài phóng - sự đó phải in thành sách, đem ra bán, rồi ban trị sự ấy mới chọn lựa.

Cứ hằng năm là có người được trúng 10.000 quan.

Phần thưởng *Gringoire* năm nay về tay ông Xavier de Hauteclocque. Hai quyển sách của ông nhan-đề là *Les perceurs de frontières* và *A l'ombre de la Croix gammée* được chấm giải nhứt. Ban trị-sự bỏ thăm thì có 10 lá chọn hai quyển ấy, chỉ có 3 lá nghịch mà thôi.

Ông Xavier de Hauteclocque viết cho báo *Petit Journal*, *Libertè* và tạp chí *Le Crapouillot*. Trong khi tuyên-bố trúng giải, thì ông đang ở bên Đức.

Trời chữa bịnh chăng ?

Nhờ trận bão ở Qui-nhơn rồi một người con gái hết tật điếc

Trận bão ở Qui-nhơn rồi, giết chết bao nhiêu sanh-mạng, gây nên bao nhiêu tai hại, thì lại làm ra một việc lạ kỳ đáng biết.

Nguyên ở làng Lộc-đa, có một người con gái tên Thoại, vốn là con nhà giàu, mà lại bị bịnh tật điếc lác. Cha mẹ lo chạy thuốc men hết sức, mà không thấy hiệu nghiệm gì. Ai nấy cũng đành cho cô ta mang tật đến suốt đời.

Hôm khi bão tố ấy, người nhà lo chạy lăn xăn, một mình cô Thoại, ngồi yên trên giường, không kinh chi ráo. Bỗng sét nổ, gió vụt, cái cây lớn gần nhà trốc gốc, đập mạnh vào tường, tường ngã, tiếng kêu vang động. Cô Thoại lăng ra chết đi trọn một giờ.

May sao khi tỉnh dậy, cô không bị vít tích gì, và lại nghe nói rõ ràng, trông con người có vẻ thông minh tươi tắn hơn xưa.

Thiệt lạ lắm thay ! Nhớ lại năm xưa, bên Pháp có một anh cựu-chiến-sĩ, bị bôm nổ nên đui và điếc, Một hôm lần thần té xuống thang lầu chết giấc, chừng sống lại thì nghe, thấy như xưa. Việc của anh cựu chiến-sĩ ấy với cô Thoại đây không khác gì nhau cho mấy.

LOÀI CÁ CŨNG CHẾT VÌ ÁI-TÌNH

NHÀ THƯƠNG TRỊ BỊNH CÁ

Khi nào hai con trống ghen đánh nhau mang bịnh, thì người ta tìm thuốc vào

Ai cũng biết mấy lâu nay y-khoa tiến-bộ lắm, nhiều người phải chứng bịnh mà ta chịu là nan-y, thì giờ tây cũng có thuốc trị. Đến như loài súc-vật, như trâu, bò, ngựa, dê, trừu, v..v.. người ta cũng có thuốc men để trị bịnh cho chúng nó.

Cho người ta, thầy thuốc, nhà thương có sẵn ; cho trâu, ngựa, bò, v.. v.. cũng có thú y, nhà thương, đành rồi ; đến những gà vịt, cũng có nhà thương thầy thuốc để điều-trị cho nữa.

Như người ta trước khi ăn thịt gà, vịt... lại tìm thuốc vô cho nó mập nó béo, ngon thịt, rồi sau mới cắt cổ nhổ lông, nấu nướng mà ăn.

Bao nhiêu chuyện đó, cũng chưa có gì mới lắm. Có chuyện trị bịnh cho loài cá mới lạ lùng, nghe nói ai không bảo là lời nói viễn-vông, nhưng sự thiệt có vậy. Người ta lập nhà thương trị bịnh cá tại Paris, cơ sở đồ sộ vẻ vang, như nhà thương ngựa, nhà thương chó vậy.

Ngày nay giống dân ở «thế giới ba đào» có nhà dưỡng bịnh riêng có cơ-quan y-trị đủ đều. Nhà thương ấy lập tại viện Tàng-cổ thuộc-địa. Nói cho rõ, là hồi đấu xảo thuộc địa xong rồi thì người ta giở nhà hết, chỉ còn chừa lại một cái đền mà ngày nay làm nhà thương cá đó.

Cá cũng mang bịnh trúng-thực, phát lãnh

Đi vào nhà thương ấy mà coi : một mớ cá giống tốt ở dưới biển các xứ nóng nực, ấy là cá để làm kiểng, người ta bắt ở bờ biển hoặc ở sông rạch của các thuộc địa đem về.

Đem cá ấy từ chỗ gốc gác của nó qua tận Paris không phải là dễ dầu gì, phải trải qua lắm sự trắc-trở cực lòng tốn công lắm mới được. Chẳng những là phải chở chúng nó trong thứ nước của chúng nó ở quen mà thôi, mà còn phải làm sao cho không khí bao quanh cũng hạp với sứ thổ của chúng nó, nghĩa là tóm làm sao cho chúng nó ở trong một cái «hoàn-cảnh» y như lúc chúng ở dưới tại sông rạch, bờ biển của chúng nó. Phải biết rằng làm cho hạp thời, hạp cảnh như vậy, mà lại vượt qua trăm ngàn cây số đường xa, tự nhiên chẳng phải là việc dễ vậy.

Đem chúng về tới chỗ rồi, phải sắp đặt, lo lắng chỗ ở cho chúng. Chỗ ở (hồ nước) miễn viễn của chúng phải cho rộng rãi, sạch sẽ mới được. Những chỗ ở ấy, tức là những cái hồ có mặt kiếng, ở dưới đáy hồ phải có chúc cỏ xanh giống như thứ cỏ của chúng thường ăn ở lâu nay. Rồi luôn ngày và đêm, lúc nào bộ máy ở trung-tim (chính giữa mấy cái hồ kiếng) phải hoạt-động cho có sức nóng hạp với hơi thổ của chúng. Thiệt là mấy vị khách «thủy-tộc» ấy ỏi ọp lắm, hễ sai sót thì mấy chú se đa mang bịnh, có khi phải chết nữa kìa. Đến sự ăn uống của chúng, người ta phải coi chừng đổi, phải lựa thứ đồ ăn tốt, hạp với sự tiêu-hóa của chúng. Vậy mà cũng không vừa, cũng không làm sao cho đủ đều cho chúng được.

Thiệt là bọn « trứng mỏng » !

Tuy chăm nom từ chút, cực khổ đủ điều như vậy, mà thường xảy lắm sự rủi ro nạn nghèo cho chúng... Cuộc đời của chúng phải vậy mới được.

Loại cá ấy, ở viện Cổ-tàng thuộc-địa, vẫn được ông giáo-sư Gruvet trông nom, lại còn có ông Béoard phụ sức. Những ông nầy vốn là những vị bác-sĩ, chỉ biết có phận-sự mình, lo lắng săn sóc những « con thú » ấy mà thôi.

Mấy vị gom góp sức lực nhau lại, lập cái nhà thương để săn sóc loại cá. Vì đám dân ở dưới đáy nước cũng như các giống khác có sự sống, nghĩa là cá cũng có bịnh tật ốm đau như các loại khác trên đời.

Cá thường có hai chứng bịnh nầy, ai nghe thấy cũng lấy làm lạ và buồn cười : phát lãnh và trúng thực như người ta. Hai chứng bịnh ấy không thể dùng ki-ninh hay là thuốc khác cho chúng nó uống vào, thì phải săn sóc theo cách khoa-học tân-thời.

Công việc nầy giao cho bà Bénard là vị đốc-tơ chuyên môn trị bịnh loài cá chăm nom. Bà là vị lương y cai quản nhà thương cá nầy. Bà Béuard tài tình lắm ; tưởng trên đời nầy chưa có ai dám sánh với bà về nghề rửa ruột cá, trị giứt những căn bịnh trong bao tử cá vậy.

Bà còn rành rẽ thạo việc hơn nữa : là lúc nào đám cá ấy đau bịnh, bà tự khắc xem biết nguyên nhơn là tự nước thiếu dưỡng-khí hay sao đó nữa. Bà biết được vậy là nhờ khám xét trong thịt, trong mang của cá mà rõ.

Nhưng, làm một vị ngư - y (*docteur ichtyologue*) cần phải biết mổ xẻ cho cá, vậy mới khó khăn.

Ghen tương giết lẫn nhau

Trong xã hội cá, cũng thường hay xảy ra những «án mạng» hoặc «tấn-tuồng tình ái» như người ta. Thiệt, phần nhiều chúng chỉ cấu xé, giết lẫn nhau vì tình mà thôi. Ví dụ chỉ vì có một «cô cá» đẹp tươi có duyên một chút xíu, thế là hai anh trống tranh nhau cái cười ấy, đến cắn nhau kịch liệt...

Còn nữa : nếu một chị nào ngỏ ý muốn sự chi, thì hai anh trống khác trong đám lại giành nhau làm cho vừa ý «mỹ-nhơn». Đôi khi phải thù hằm cho tới giết nhau.

Nếu một con mái nào tánh tình lơ-lẳng, giao cấu tình tự với một con trống cô-độc trong xã hội ấy, mà bị bắt tại trận, thì «anh chồng» không ngần ngại gì mà không nhận kẻ cướp cục yêu của mình cho ngộp nước đến chết.

(*còn tiếp*) C.T.T.

Tin thêm về người lính tự-vận trong nhà ngũ Nhơn-Hòa

Số hôm qua, bổn-báo đã đăng tin có một người lính sơn-đá thắt cổ tự vận trong phòng ngủ Nhơn-Hòa trong Giadinh.

Nay có tin cho hay thêm rằng tối chúa nhựt rạng ngày thứ hai, đó khoảng 2 giờ, tên lính sơn-đá đó cùng đi với một người đàn bà Pháp vô mướn phòng.

Sau khi trả 1$ mướn phòng rồi, tên bồi Hồ-Hương đưa sổ ra cho tên lính ấy ghi tên, nhưng va không chịu.

Sáng ngày chủ phòng ngủ là Năm Tao hay vụ án mạng nầy mới chạy xuống sơn-đầm báo tin. Không bao lâu quan chủ tỉnh, chủ quận, cai-tổng đều tựu lại làm ăng-kết.

Tên lính đó là Kreuzer, va dùng chiếc ra (drap) lót giường mà treo lên song sắt của sổ mà tự-ải.

Còn người đàn bà Pháp đi theo Kreuzer thì đi đâu mất hiệt hồi nào không ai biết.

Xét trong túi *Kreuzer* có một cái thơ của va gởi cho quan năm, trong ấy va nói rõ nguyên nhơn vì sao va tự ải.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

2

Huyết Trung Bửu

Bổn hiệu có một cái xe hiệu Peugeot muốn bán giá 200$00

Của nhà thuốc ĐẠI-QUANG bào-chế ai cũng công nhận là một thứ thuốc *Bổ thận ích-huyết*. Như thân thể hư nhược, tinh-thần suy kém, ốm yếu da vàng, ăn uống không đặng, và đờn bà đường kinh không đúng, nếu dùng thuốc nầy công-hiệu rất mau.

ĐẠI QUANG ĐƯỢC-PHÒNG
27 Boulevard Tổng-đốc-Phương -:- CHOLON
TÉLÉPHONE: Nº 19

Dainan-Koosi

NHẬP CẢNG — XUẤT-CẢNG
KIÊM TRỮ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ở tại Chợ mới Saigon số 46, đường Viênot (GIÂY THÉP NÓI SỐ 448)

Bổn hảng xin có lời cho quí ông và quí bà hay, kỳ tàu nầy có chở qua.

ĐỒ KIỂU : nhiều thứ tộ dĩa và chén thiệt tốt lấy theo kiểu đồ Giang Tây làm ra đẹp ý với người biết dùng mà lại thứ nhứt là nước men càng ngó lâu càng xin. Ngoài ra nữa còn làm món hàng lạ, chẳng cần phải phô trương cho lắm lời, những nhà Đại-lý có buôn bán với bổn hảng đủ làm chứng cho.

Đồ toàn tốt lại rẻ hơn các nơi.

Tổng Đại lý số 26 đường Chaigneau

Chủ nhơn : M MATUSITA

AI CÓ MÁY HÁT ?

Xin lưu ý !!

Trót 15 năm, Bổn hiệu chuyên môn nghề sửa máy hát và các thợ đều mạnh sửa máy hát và đèn tại bổn hiệu là một điều lợi cho quí ngài. Bổn-hiệu xin bảo lãnh đúng thẳng nếu những món đồ sửa có như quộc đúc giấy thiệu. Bổn hiệu xin sửa thường lại cho quí ngài không tin tiều. Quí ngài ở Saigon Chợlớn Giađịnh có cần dùng sửa máy hát xin gởi thơ cho hay, sẽ có thợ lại nhà quí ngài mà lãnh sửa. Ở Luctinh gởi máy sửa không tính tiền gởi máy portatif cả rách lợp tại tỉnh vì như máy mới. Bán đủ thứ máy hát và dĩa hát mới năm 1933, nhứt là dĩa đờn bản đức là đờn độc quyền, hay vô song. Bán rao hàng máy portatif PALMA của chữ X. diamètre 30x4 x 16 giá thiệt có 16$ mà thôi.

[illegible]

Thơ tín

độc-giả nên coi cho biết

Le 26-10-33.— Tôi nhờ xem báo thấy các quan đều là hàng trí thức như: ông Đỗ-văn-Toản thơ ký phòng nhì Nam Kỳ Soái phủ, ông Nguyễn-bá-Thế đốc học trường Lai Vung và ông Nguyễn ngọc Hiền điền chủ ở hội đồng Caolanh Sadec, giới thiệu thuốc Điều kinh Bạch đái hiệu Ông Tiên hết sức hay, đàn bà con gái ra huyết trắng đầm đề, khi nhiều khi ít, bầm đen vàng vọt, trắng đục có giây có nhợ lâu năm thế mấy đừng cũng hết bịnh quí bà trên đây nhờ dùng thuốc nầy mà được bịnh, máu huyết trở nên tốt.)

Thật y như lời quảng cáo, vợ tôi dùng mới mấy gói bịnh 10 phần bớt 7, 8 và mấy đứa nhỏ tôi thường hay đau ốm nước da vàng, con mắt trắng lờ ngủ rịn mồ hôi trán, muốn có ban trái nóng ngày đêm cũng nhờ dùng 3 gói thuốc Thối-nhiệt tán hiệu Ông Tiên của ông, nay ban trái trở ra hết. Xin ông gởi C. R. cho tôi 10 gói nữa với 1 lố thuốc Bạch đái cho vợ tôi dùng được bịnh. Cám ơn.

NGUYỄN-VĂN TÂN
électricien C. des Eaux P. Binh

Có bán lẻ các ga xe điểm, Vĩnh-về-Văn Mytho. Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá Nguyễn-bá Năng Baclieu, Bảy-Cẩn chợ Kỳ-Sơn Anan. và khắp cả Đông-Pháp.

Trữ bán thiệt nhiều tại :
Mme NGUYỄN-THỊ-KÍNH
[illegible]

Nota : Hỏi thăm đều chỉ: Vo Nhà thuốc Ông-Tiên Phú-nhuận-Saigon.

Cũng độc giả mới ban tạp chí

Niết bàn tạp chí in số đầu 5000 quyển bán bữa nay đã hết, chúng tôi xin muôn ngàn cảm tạ lòng chiếu cố của chư quí độc giả và mong chư quí độc giả xem số nhì đang thấy rõ ràng đâu coi lầm của sử Thích-ca.

Từ số 3 sắp sau chúng sẽ đăng những bài luận về Thuyết (thập nhị nhơn duyên) chúng tôi sẽ chỉ những chữ nào mà chúng tôi tưởng rằng sai lầm, không hạp với chánh lý ở trong thuyết đó.

Chúng tôi sẽ cắt nghĩa và làm sao trong kinh phật có nhiều chỗ phản đối với nhau. Nếu chúng tôi không có đủ bằng cớ cầm trong tay thì làm sao dám bàn đến máy việc đó thuộc về triết lý cao của đạo Phật.

Xin thiện nam tín nữ và chư nhơn thiện đức vui lòng xem trong 10 số đầu thì sẽ thấy đạo Phật thuở xưa khác với đạo Phật đời nay một trời một vực.

Giá mỗi số 0$12. Sáu tháng 12 số giá 1$30, một năm 24 số giá 2$50. Mua báo xin do nơi Nguyễn Văn Lương boite postale nº 63 Saigon. Toà soạn 27 rue Verdun Saigon.

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon - Corbineau et P. K. Voisen
de 7 à 12 de 2 1/2 à 7
169 rue Pellerin Tél. 944

Chỉ tốn **0,50** mà chụp được 6 tấm hình MIGNONNETTES VÀ **3$** 1 tấm AGRANDISSEMENT 30×40
GIÁ ĐẶC BIỆT
MODERN PHOTO
Nº 1 place Théâtre
TEL. 874 SAIGON

Lê-van Vinh
Diplômé de l'Ecole Nationale d'horlogerie de
BESANÇON
76 rue d'Espagne
SAIGON
ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ nhứ là: (Compteur kilométrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình vân,vân..

Tin trong nước

Saigon

Ông Denis Lê-phát-An nên nới tay cho người ở phố

Ai cũng chán biết lúc kinh tế khó khăn, hạng con người tạng làm hàm nhai ở giữa châu thành Saigon một phần khá to đều chịu cái ảnh hưởng thiệt thòi.

Vì thấu đáo cái nổi thống khổ ấy nên chi mấy ông chủ phố ở đây đều nới tay hạ tiền phố xuống hoặc 20 phần trăm cùng 30 phần trăm tùy theo tấm lòng bác ái của mấy ông.

Ông Denis Lê-phát-An là chủ « Cité Catinat » lại thừa điệp phố cần ông người mướn ở đây đủ, tăng lên thật là trái với nhơn-đạo.

Tôi còn nhớ chừng 8, 9 tháng nay, khi « Cité Catinat » mới mở cửa, phố còn đo dav, muốn cho có nhiều người ở phố, người Quảng-lý cho mướn không có giá nhứt định.

Cách mấy tháng nay, người Quảng lý viện lẽ đủ điều mà tăng tiền phố lên làm cho người ở phố lấy làm lạ.

Như M. K. mướn căng phố số 58 buổi hạn sơ là 13$00 luôn nước và đèn.

Vừa rồi đây, người quảng lý đòi tăng căn phố số 58 lên là 16$ 50.

Vì tăng tiền phố một cách bất công như thế, nên chủ mướn phố kháng cự lại. Người quản lý mướn trưởng tòa trục xuất. Đến nay đúng ngày của Trưởng tòa định mà chủ thuê phố kiếm chưa được phố khác nên còn lưu lại chưa đi. Người quảng-lý ra lịnh cho thợ cắt ống nước làm mấy hôm nay người ở phố 58 phải mướn gánh nước về dùng.

Một cái hiện tượng thế ấy, bao giờ tôi cũng vẫn tin rằng ông Denis Lê-phát-An không lẽ cho phép người quản lý của ông làm một việc trái như vậy luật. Hoặc giả vì ông ở xa không thấu đáo, người quảng-lý lộng quyền đi chăng ?

Kẻ viết bài nầy mong rằng các ông chủ phố giàu có như ông Denis Lê-phát-An nên thấu đáo giùm cái nỗi thống khổ của người ở phố.

Thành Tâm

Một người tây gian xảo bị bắt

Hôm thứ hai vừa rồi, sở tuần cảnh quận nhứt, bắt được một người tây làm việc hãng Charner về tội gian xảo.

Người tây ấy là R... ăn cắp hàng hóa của hãng rồi toan đưa cho một người đàn bà đem bán. Số hàng hóa ấy giá chừng vài trăm đồng.

R. đã bị giải lên quan Biện-lý rồi. Sở tuần cảnh không chịu cho biết rõ tin tức vụ nầy, mà biết bấy nhiêu đó thôi.

Buôn đồ gian bị bắt

Chiều bữa nói trên đây, linh tuần cảnh quận nhứt bắt được hai người buôn đồ gian, ấy là mấy xấp hàng của hãng Charner.

Sau khi làm án-kết rồi, hai người bị bắt đó đều bị giải lên quan biện lý.

Luc-Tinh

BENTRE

Bị thường cái cái xe máy vì tánh bắt chước

Tên Tòng đánh xe ngựa đưa hành khách từ chợ Cai-nứa xuống châu thành, vừa rồi bị bồi thường cái xe máy cho một người quen đã đành, mà thân mình chẳng ta lại trầy da rướm máu nữa mới đáng và ai cũng tức cười. Sau khi đậu chiếc xe ngựa lại ở sau nhà ngũ Việt-Nam thái có người quen đem gởi cho Tòng một cái xe máy cậy xem chừng dùm.

Thấy nhiều lần, người ta cỡi xe máy vịn theo rề xe ngựa của mình mà nghĩ chơn, có lẽ tên Tòng muốn làm như vậy thử xem được chăng nhưng không gặp dịp. Nay sẵn có xe máy leo lên cỡi chạy rồi đeo theo xe ngựa coi có đăng không, nhưng rồi chẳng có cái xe ngựa nào chạy, để cho anh ta đeo theo thử. Tên Tòng bèn tay trái nắm cương dựt ít cái cho ngựa chạy rồi gộp luôn giây cương mà vịn vào vè, tay mặt cầm guy-đông xe máy. Tưởng là sẽ đặng khoái ý không ngờ con ngựa tới vật nó thấy ngả tư, tên Tòng không cho quẹo mà nó quanh mé phải gần sắc lề đường. Tòng ngồi trên xe máy bị cái xe ngựa ép vào lề lật nhào anh ta. Tay chơn trầy ráo ; xe ngựa lăng bánh chồng lên nên xe máy méo xẹo, tên Tòng khỏi bị càng là may hồn. Những kẻ đi chợ về ai thấy cũng tức cười vì tên Tòng chơi dại. Tại mình bắt chước lại không nên thân bởi vậy tên Tòng phải chịu thường tiền sửa xe máy.

Đáng kiếp.

Cậu Hai

LONGXUYEN

Cát lời oán thù

Tại tỉnh Longxuyên có một vị thượng-lưu tai mắt kia vì hụt mất món lợi riêng bèn kết mối thù cùng một viên quan đồng chủng nơi tòa Bố ; không tới rao để đối đầu, quay lại toan hại kẻ vây cánh, thành thử vị thơ ký phụ việc với viên quan ấy, phải ở nơi cái lưới thù vơ oán cha của đứng thượng lưu nọ ; Miệng hô hào vì dân vì nước núp ẩn sau lưng anh em quê mùa dốt nát, bày phương nầy chước nọ, dựng chứng người nầy kẻ kia để nối dục đâu cho vị thơ ký ăn hối lộ cách nầy thế nọ, toan mưu cho hả dạ phỉ lòng ; không để ý thương tâm đến một chức việc nhỏ nhoi, lương tháng không chi là nhiều, chỉ vừa đủ xây xài hằng bữa với cái buổi kinh tế eo hẹp ; và lại oán người nầy giết ngay người để rửa hờn ; đem sự không làm sự có, cố trả tư thù cho là đủ là vui. Hèn quá! vì tay nào đó!

Thoại-Sơn

GIADINH

Bị gãy tay bánh

Chiều ngày chúa nhựt vừa rồi cái xe hơi đò số 5113, đầy cả hành khách, ở dưới Saigon chạy lên Thủdầumột.

Cái xe hơi đương đi như thường, đến ngang cây số 15, tức là còn ba bốn cây số nữa thì tới Láithiêu thì xảy ra nạn. Không hiểu vì sao thình lình cái tay ánh gảy tên sốp phơ không còn thế nào giữ xe được nữa, nên nó nhào.

Có bốn người bị thương mà một người bị nặng lắm.

Hương chức sở tại hay tin đến làm biên bản.

Án mạng ở Bà-điểm

Sớm mai hôm kia, người ta có chở xuống nhà thương Gia-định cái thây tên Võ văn-Gạch 46 tuổi.

Gạch chết tại nhà vì bị một người đàn bà và nhiều người đàn ông nữa xúm lại chém.

Sở sau đầm Giađịnh đương làm án kết.

Xã-trưởng bị dân trói

Đêm hôm vừa rồi tại làng Ích-Thạnh gần Thủđức có xảy ra một vụ vì tình.

Nguyên là anh xã-trưởng Nguyễn văn Voi nghe tin chồng của người tình tên Thị-Vinh đi khỏi, bèn mon men đến nhà.

Nguyễn văn Voi ở lại tình tự đến nửa đêm chồng Thị-Vinh về hay tin, bèn rình bắt được tại trận vậy trói xã trưởng Nguyễn-văn-Voi lại để nằm đó, đến sáng hương chức tới làm biên bản.

BARIA

Trắng như tuyết

Trong số 4 Novembre 1935 bổn báo có nói về vụ ông Huyện Thọ ở Baria. Bài đăng ấy có sai lầm nhiều chỗ.

Ông Huyện Thọ không có bị bắt bị giam chi, và không phải bị tội hối lộ.

Có một việc lôi thôi với một tên dân làng Phước Hải mà quan Huyện Thọ phải ra trước tòa.

Nhờ có trạng sư Cancellieri cãi rất hùng hồn, và không đủ bằng cớ, nên ông Huyện Thọ được trắng án. Việc có như vậy, mà nhiều tờ nhựt trình thêu dệt, không đúng với sự thật, nay Bổn báo rất vui lòng đính chánh lại.

Sổ Tương-tế

1 số độc đắc trúng		10.000$
1 số trúng		5.000
1 số trúng		3.000
2 số trúng 2000$	—	4.000
5 số trúng 1000	—	5.000
8 số trúng 500	—	4.000
10 số trúng 200	—	2.000
70 số trúng 200	—	7.000
98 số trúng		40.000$

Mỗi số giá là 1$00

NGÀY XỔ SỐ

11 Février 1934

Mua giấy số, xin gởi mandat và thêm 0$20 tiền có recommandé cho Madame Nguyễn-thị-Truyện. *103, rue d'Espagne Saigon*

Mới ra đời, mà thiệt hay !

Tôi trong mình ăn ngủ không được thường ngày cũng ốm mốc, đã được, ê ẩ, mệt mỏi, đủ các chứng bịnh của Phụ Nữ. Uống thuốc đủ thầy, tiền hết tật còn mỗi năm tốn ít trăm. Đã tháng nay, nhờ thuốc «Tiêu đàm tiên dược tễ và Phụ-nữ bảo thọ thần Dược» của M. Nguyễn-văn-Ngữ Đốc-học Mytho, tôi được lành mạnh tươi tắng như lúc còn xuân, ăn ngon ngủ khoẻ, cân thêm được kilos.— Người quen của tôi ở chợ Thục Nhiêu, tên Nguyễn-thị-Giáo, đau từ cung mấy năm đi nhà thương mấy lần không giảm, bớt mệ ; người sợ về nhà chờ ngày chết ; may nhờ cũng 2 thứ thuốc nầy cứu từ buổi sanh.

Thuốc hai món hiệu được cần nước nhà, nên tôi mới đám chỉ cho chị em Phụ Nữ dùng, không uổng tiền và cũng không mất công uống thuốc, lại ít tốn hao.

Madame PHÚ MỸ à Mytho

TẤM HÌNH mà có 2$80

Những ai muốn có hình nhỏ, kiểu như con cò gần thơ, thì cứ gởi lại cho bổn-hiệu một tấm hình cỡ nào cũng được, hoặc là hình vẽ rồi, hoặc là kiểu chụp rồi, hoặc hình đã làm bản rồi. Bổn hiệu sẽ rọi ra 100 tấm hình giống hệt, nhỏ cỡ có thơ, mà rõ ràng, có răng cưa và in keo phía sau sẵn để của quí khách thì trả lại y nguyên không động phạm tới.

Hiệu hình cỡ có thơ (procédé Photex) đây là một cách giản tiện để cho người ta biết mình. Có lấy hình ấy dán trên giấy viết thơ, hoặc ở bì thơ, hoặc trên sách hay trong tập hình cũng tốt vân. vân.

CHỈ CÓ TIỆM

PHOTO NADAL
ở đường Catinat, số 119-120
SAIGON

MỚI LẠI

Laine thêu máy hiệu EVA và các thứ laine thêu tay đủ các màu. — Chỉ thêu máy và chỉ may đủ các màu : Nỉ đen may áo dài và đồ bận mùa lạnh cho trẻ em.

Hiệu MỸ-LỢI
46, Rue Vannier -:- Saigon

Lời rao vặt

PHỐ

Mới cất lại từng tốt và gạch số giá thiệt rẻ, từ 18$ sấp lên. Xin do nơi nhà hội Vạn-quốc Tiết-kiệm số 26, đường Chaigneau Saigon.

VÌ GẤP ĐI

Nên bán một chiếc xe hơi Torpédo Unic 7 chỗ ngồi máy tốt lắm, giá thiệt rẻ.

Do nơi số 110 rue Catinat.

MUỐN BÁN

Một chiếc Delahaye, số tiền 5000, 5 chỗ ngồi, mới mở máy, chạy tốt lắm, giá thiệt rẻ.

Do nơi báo quán

VÌ DƯ DÙNG

Nên bán một cái bàng gằng (séparateur) 96 lỗ hiệu Douglas gần mới, cối cuốc, lưỡi dao và arbre 70 mm.

Do nơi H. N. 168 quai de Choquan Cholon

Hãy tin cậy nhà đóng sách P. Nguyễn-v-Châu

Số 14 Boulevard Galliéni, gần ga d'Arras là tiệm đóng sách kỹ lưỡng tốt đẹp và giá rẻ nhứt ở Saigon.

Ở đó cũng có bán hộp giấy nữa.

Ecole Centrale de Commerce (Directeur : Trần-mạnh Nhần) 7 Rue Vassoigne (Tân-định) dạy các khoa về thương nghiệp mới mau giỏi.

Mẹ không bịnh sanh con được sức khoẻ

Ai cũng muốn sanh con cho được dễ khoẻ. Muốn thì được : nhưng phải biết rằng « mẹ không bịnh sanh con được sức khoẻ »

Nhiều cô huyết không được tốt, kinh nguyệt không đều, khi trồi, khi sụt, tháng có, tháng không, huyết ra lờn bầm, hay là có huyết trắng.

Gặp các chứng ấy trước hết phải bổ huyết điều kinh : các cô hay tin tôi thành thật của tôi viết thơ cho nhà thuốc Annam Lợi sanh Đường 171 đường Paul Blanchy Tân-định Saigon mua thuốc « Điều kinh hoàn » hiệu bán tay mỗi hộp 1$00 về dùng thử thì các cô sẽ được vui lòng.

Có bán tại Nguyễn thị-Kính ở Bazar Huỳnh-Long trong chợ Saigon.

ĐẠI-BỔ TINH-THẦN

Mấy người làm việc quá nhọc mệt hao tổn tinh thần, tay chưn bải hoải trí nhớ lờ đờ, không muốn làm việc, trí hay quên. Nên dùng thuốc Đại bổ tinh thần cũng của hiệu Lợi-sanh-Đường.

Thuốc nầy rất hay dùng rồi sẽ biết. Đàn ông, đàn bà đều dùng đặng. Mỗi hộp 1$00.

LABORATOIRE RATIONNEL DE PROTHÈSE DENTAIRE

Nhan-văn-Nhiều

DENTISTE

Spécialiste des maladies de dent

Chuyên trị răng đau, trồng răng theo khoa học

Trị hết đau bao vàng	5$00.
Răng trắng tốt nhứt	5 00.
Răng vàng đặc	10 00.
Răng cốt (pivot)	10 00.
Răng trám	5 00.

Học sanh tính giá riêng.
Sớm mai 8 giờ tới 12 giờ
Chiều 2 1/2 » 8 giờ
58 Boulevard Bonnard 58
Gần nhà Khánhhội SAIGON

VIỆT-NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200.000 đồng
Hội-quán: 56 đường Pellerin, Saigon
Dây giây thép : ASSURANA
Giây thép nói : 748

1º Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hãng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ một phần tư)
2º Khi rủi ro bồi thường mau mắn và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

Nhà hàng Bánh Tây
Nguyễn-văn-Đắc
172-176 Rue d'Espagne
MỚI THÊM HÀNG
CƠM ANNAM có nhiều món ăn thật tinh khiết !!
Giá rẻ hơn các nơi
Có phòng ăn đặc biệt ở trên lầu cho gia quyến

TÌNH NGAY RINH - THẤM TIÊU - THUYT LÝ GIAN TRỌNG - NHƠN DỊCH-THUẬT

CHƯƠNG THỨ MƯỜI BẢY

— Nếu vậy thì có sẽ cần trở việc hôn nhơn của Lộ Châu phải chăng ?

Bạch-Tuyết cười ngất, đáp rằng.

— Ngàn câu mà chị, ông. Tôi còn muốn cho ông ta cưới vợ cho mau, đặng hết lưu luyến đến tội nữa kia.

Lão Bân lấy làm la :

— Cớ không thương Lộ Châu hay sao mà nói vậy ?

— Để tôi phân thật cho ông tường. Trước khi tôi thương ông ta ấm chớ, nhưng tình thương yêu ấy một ngày lại một lợt đi. Ông phải biết, tánh tôi thì, ham vui mà Lộ Châu bó buộc tôi không cho tôi nói đi đâu hết. Đã lỗn năm rồi tôi chẳng khác nào một tên tù bị giam cầm cố. Tôi chịu đã hết được nữa rồi. Nói thiệt với ông, nếu ông ta không bỏ tôi thì tôi cũng phải bỏ ông ta mới được.

Lão Bân ngạc giác quan phòng tứ nói :

— Tôi tưởng khi Lộ-Châu thương ấu có lẽm kia mà.

Bạch Tuyết hiểu ý, vùng đứng dậy đáp rằng :

— Theo ý ông tưởng thì Lộ-Châu tốn hao với tôi nhiều lắm phải không ? Ừ, quả vậy chẳng sai. Nhưng ông hãy nghĩ coi, tôi có chồng thì phải nhờ chồng chớ sao ? Tuy nhờ thì nhờ vậy mà bó buộc tôi quá đi. Tốt hơn là ít tốn kém với tôi mà cho tôi được thong thả một chút. Ông ta hay đi đâu hàng với tôi lắm. Bỏ ông ta sợ đi chung với tôi mà mất thể diện hay sao không biết. Đang nói dở xa, như hôm tôi đưa ba đây ông ta đắc tội coi hát lại mượn trọn một cái ôi. Vậy mà ông uống đâu ông ta ngồi coi lâu hay sao ? Không lẽ ở rạp chứng ông ta bỏ đi mất sợ người chung với tôi thiên hạ thấy mà chê cười.

Lão Bân suýt ngửi bên nói khéo :

Rồi vân hát có phải về một mình hay sao ?

— Chừng vẫn hát, đâu 15h mười hai giờ khuya, ông ta mới trở lại. Ông ta buộc phải trở lại là vì hai tôi có phải đi dự tiệc ở chỗ khác nữa. Khi dự tiệc, ông ta cũng ăn sợ mắc cỡ vì có tôi theo ngồi một bên, nên cứ cúi mặt làm thinh hoài, thành ra tôi phải giữ bộ tối đãi với ông ta như là khách lạ đặng cho ông ta bớt thẹn với thiên hạ.

Nghe tới đây, lão Bân thấy rõ ràng là Lộ Châu đã sắp đặt bằng cớ để chửa mình nếu mình rủi bị tình nghi. Lão để quyết Lộ-Châu là thủ phạm, chớ không còn nghi ngờ chi nữa. Trong khi Lộ-Châu bỏ rạp hát đi đó, là ông ta lên đến làng Long-Sanh mà giết Xích Tâm chớ không đi đâu khác. Lúc bấy giờ, sắc mặt lão tái xanh, hai tay run như tàu lá. Bạch-Tuyết thì mặc lo trách móc Lộ Châu nên không để ý đến sắc diện của lão ta. Tuy nhiên lão Bân cũng cố gượng làm tỉnh, trớn thử thêm câu nầy :

— Tuy vậy mà bộn tiệc ấy có được vui không ?

Bạch-Tuyết trề môi, đáp :

Hứ, vui sao được. Té ra ông ấy ông biết tánh bạn ông sao chớ. Hễ uống rượu vô thì sai quên đâu quên đuôi, quên cho đến đỗi mất hết đồ đạc mà không hay

— Mất những vật chi ?

— Nào áo, nào dù, nào bóp đựng bạc cắt, nào hộp đựng thuốc xi-gà, thấy đều mất trăo, không còn một món.

Nghe tới đây, lão Bân không còn can đảm nào mà nghe thêm nữa. Lão ta nhảy dựng lên, mừng tay ra đứng giận dữ và la lớn lên rằng :

Đồ khốn kiếp thiệt. Ta rõ chắc nó là thủ phạm rồi. Thôi, nó không chạy khỏi tu đâu

Nói đoạn, lão ta bèn bỏ Bạch-Tuyết lại đó mà chạy tuốc xuống có lẽ cũng vì Lộ-Châu mà Hoa-gươi đi cho rồi.

Lão đùng đùng mất. Bạch-Tuyết thất kinh, bèn kêu con ở lại mà rằng :

Ôi ta lầm lắc đó rồi. Lão không phải bạn thiết của Lộ Châu đâu, mà là người đến dọ thám ; may không chút nữa ta đã đem hết chuyện riêng mà nói cho lão nghe rồi còn gì đâu. Ta nhớ lại khi nầy ta không có nói đều chi quan-hệ cho lắm, chẳng biết sao lão ại giận-dữ mà la lối, hăm he om-sòm. Việc nầy ta phải viết thơ cho trạng-sư hay mới được. Vậy người đi mướn một người đến đây cho ta sai đem thơ lập-tức.

Lão Bân tuốc xuống lầu, bên kêu cái xe khi nãy mà thằng nửi đến quan tổng tuần cảnh. Lên xe, lão ta lại càng giận đủi, khi trước thương Lộ-Châu bao nhiêu, giờ ổng ta lại ghét bấy nhiêu. Lão ta giận vì Lộ-Châu đã nhẫn tâm giết chết Xích-Tâm mà lại còn sắp đặt vu oan cho Mã-Thanh kia nữa. Lão còn nghĩ chúc ngôn theo thì lão sẽ xé bỏ đi chớ ! (Còn nữa)

Một bức thơ

(đăng nguyên văn)

Thưa ông,

Tôi có tiếp dặng gói thuốc của ông gởi rồi. Thuốc « CHỈ-LINH » của ông tôi đã thí nghiệm rồi, rất thần hiệu. Vì tôi có cho đứa con tôi, và mấy đứa trẻ ở lân cận uống, về bịnh mình mẩy phát nóng Hai chơn hơi lạnh. Số muỗi nhứt đầu, đổ mồ hôi trán, rồi Ho ; hơi thở mệt, bước chiều thì mê mang. Đứa bịnh nhẹ tôi cho uống có một gói, mà các chứng đều nhẹ cả. Còn bịnh nặng (lắm), mới uống có hai ba gói thì nó lộ ban đỏ ra dần dần mình. rồi lần lần thuyên giảm, uống tiếp một hai gói nữa thì các chứng đều tiêu tử. Thật quí quá thay. Không hổ với cái tên (Chỉ Linh) và rất đáng gọi là Nữ Khoa thần dược. Nay tôi viết thơ nầy đến tạ ơn ông. Luôn dịp xin ông gởi cho tôi 50 gói nữa.

Nay kính

LÂM-TRƯỜNG-XUÂN

Commerçant à Lagi (Annam)

Thuốc nầy có bán khắp cả Đông-Pháp các gare xe điển đều có bán. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon (giá mỗi gói 0$ 2).

Trị bịnh ho...

Người có bịnh, chưa phải thuốc hay ; dùng thuốc không có dược thì ngay hiểm cho người bịnh lắm.

Như thuốc-ho (Bé-e-bôn)

Từ nam chí Bắc, ai cũng công nhận là một thứ thuốc ho hay vô cùng, trị bịnh ho linh nghiệm phi thường. Dùng đến thuốc nầy thì quí ngài sẽ được vui lòng và sẽ khen tặng vô cùng.

* Giá mỗi hộp.. 0$10

Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp, các gare xe điển. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn-thị Kính chợ mới Saigon

Bán rẻ mạt... Không mua thì không còn dịp nào rẻ hơn ? ?

Tôi định bán rẻ trong vài tháng. Giá hồi trước 1$00, nay tôi chỉ bán 0$50 một ve thuốc **Đại-bổ « TỲ-THẬN-HOÀN »**. Thuốc hết sức bổ, bào chế đúng toàn thứ sâm thượng hạng. Dầu yếu đuối, hay là làm việc mệt nhọc thế nào, uống vào thì được khoẻ khoắn liền ; làm việc cả ngày không biết mệt. Ăn cơm biết ngon, và ngủ đặng nhiều. Uống chừng 5 ve sắp lên, thì sẽ thấy rõ, thân thể đổi khác thường, mặt mày đỏ lại, vui vẻ, và khoẻ khoắng lạ thường. Hiệu thuốc nầy tôi có cầu chứng tại tòa, và có gởi bán khắp cả Đông Pháp. Bấy lâu được đồng bào hoan nghênh lắm. Có gởi bán khắp các gare xe điển. Ở xa muốn mua xin do nơi Madame Nguyễn thị Kính chợ mới Saigon (giá mỗi ve 0$50, uống được hai ngày).

Cần kiếp... mỗi nhà... cần có...

Có một ông thầy thuốc đờ trong nhà, không hằng chứa một hộp thuốc dán hiệu con Rắn giá 0$12, trị các chứng bịnh ngoài da. Thuốc nầy hay lung lắm, bán chạy rất nhiều, được danh tiếng lẫy lừng khắp cả Đông Pháp. Trị bịnh : lác ngực hay hợp thuốc dán con đường, thấp hơi, trị ghẻ rất mau, bị phỏng mất rất hay (vì thuốc rất phèn) vô phong độc. Trị bịnh đau và cái cảng, hạch đàm nhức lưng mỏi tay, mụn, mụt nhọt, nước ăn chơn cục bướu mới mọc, lâu. Dùng đến thuốc nầy quí ngài sẽ khen tặng vô cùng. Giá bộ nhỏ 0$12 hộp lớn 0$20. Xin đi nơi Madame Nguyễn thị Kính chợ mới Saigon, và các gare xe điển.

Chống với nạn kinh-tế

0$29 0$29

Sữa bò nấu kỹ, bảo tồn hoàn thiệt và ngon nhứt. Đầu gửi được cực xa, chỉ cần 0$25 cho các lọi bò dùng nhỏ đủ sanh nhứt thường nửa tháng, thì được tiện lợi hơn hẳn Đồng Trong đủ ba tháng.

FREXOR

Sữa bò nấu kỹ

thèm lắm!..

0$25
cân đúng 400 gr.

ĐỪNG QUÊN CÁI GIÀN XE CỦA QUÍ NGÀI

Phải chăm nom nó cũng như cái máy xe của quí ngài vậy

Chẳng phải vô nó bằng thứ mỡ nào cũng đặng hay là các món ở trong garage xe một thứ mỡ.

Quí ngài không thể vô những con ốc mỡ ở dưới kẹt xe, những con ốc mỡ ấy mà quí ngài vô mỡ là những món hề trọng.

Sự vô dầu mỡ đúng cách là một nghề rất riêng.

Làm cho đúng cách thì tự nơi người thiện nghệ, dù máy móc và vô dầu mỡ thường hạng nhiều biểu khác nhau.

Quí ngài sẽ tránh khỏi những tiền sửa xe tổn hao, giao xe cho chúng tôi vô dầu mỡ.

STATION-SERVICE 36 bis, Bd Bonard SAIGON

AUTO-ACCESSOIRES MAISON DIDIER 61, Rue Pellerin-SAIGON

Nghỉ mát Dalat

Năm nay ai đi nghỉ mát Dalat cũng nên kiếm nhà ngủ Võ-văn-Dung mà ở, vì nhà ngủ mới lập ra, theo đúng kiểu âu-tây, rất sạch sẽ mà lại rẻ tiền. Nhứt là về sự ăn uống lại dễ dàng lắm. Có giá đặc biệt cho học-sanh.

Hôtel du Marché de Dalat
Téléphone n° 28
Võ-văn-Dung Propriétaire

Muốn hỏi cho rõ ràng, xin do nơi M. NGUYỄN-VĂN-NHAC, 82 Rue Pellerin Saigon.

AI MUỐN MƯỚN NHÀ PHỐ RẺ ?

PHỐ LẦU	đề confort moderne số 15 Albert 1er Dakao	60$
NHÀ TRỆT,	4 phòng, đề confort moderne, ở Tân định	50$
NHÀ TRỆT,	4 phòng, đề confort moderne, ở Tân định	45$
PHỐ TRỆT,	rộng số 120 Marcel Richard, Khánh, cửa nẻ	22$
PHỐ TRỆT:	293, 295, 299 đường Paul Blanchy	18$
-»-	đường nhỏ Paul Blanchy gần rạp hát Đại Cà, đèn nước, cầu tiêu máy	16$
-»-	Paul Bert 152, 154 170, 173, mặt mỏ lắm	22$
NHÀ XE	đường nhỏ Paul Blanchy	6$

Confort moderne là có nhà bếp, nhà xe, nhà tắm cầu tiêu máy, cẩn thận.

Chủ phố : Cie Foncière d'Indochine
61, RUE RICHAUD — SAIGON

Thuốc THIÊN-THỜI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nên có CULA thiệt thoa tiếp thêm đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

SAVON
VIỆT-NAM
TỐT
HƠN
HẾT

ĐOÁN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

DUYÊN TRẦN CHƯA MÃN

của TỊNH-ĐÊ *nữ sĩ*

Một cảnh chùa thật cổ kỹ u tệ, nằm vào chỗ rất hoang-lương hẻo-lánh, xung quanh thì cây cối um tùm sầm uất che khuất. Đứng ra mà ngó ... thì thấy một vùng cây xanh nằm giữa mấy mẫu ruộng mênh mông. Lúa đã gần chín, chỗ vàng chỗ nhợt nó phân khác với các lùm cây xanh ấy, ta có thể tưởng tượng như một cái hải-đảo nổi lên giữa một biển vàng.

Lúc bấy giờ bóng tịch dương đã ngã nhưng còn rán dọi đỏ một góc trời, khắp cây cỏ đều thọ ơn lưu luyến vì được trời kia còn ngảnh lại một cái sau cùng rồi mới chịu xây lưng.

Tiếng chuông ngân trong-trẻo ở chùa hoà lẫn với cái giọng kinh công phu của một vị sư nữ đưa ra, dường như phá tan cảnh êm điềm phẳng lặng. Cái cảnh nó buồn làm sao, ai không tâm sự đoan trường mà đứng trước cảnh « gợi sầu » nầy tâm chắc cũng không sao ngăn được nỗi bồn chồn trong tâm giới.

Từ ngày có một cô vãi lại qui y thí-phác ở chùa nầy, đến nay đã mười bảy tháng rồi, mười bảy tháng trời mà không ai biết cô tên gì, ở đâu và vì sao mà cô đành hoài cái sắc nghiêng vàng cái đời xuân-xanh còn mơn mởn cái tuổi biết bao là hi-vọng hạnh-phúc.

Vì sao cô đành mãi một cái thân ngọc ngà nơi chốn thâm-u tịch-mịch, đưa muối dâu sông?

Một cái dấu hỏi trong trí những kẻ thường lui tới cùng chùa đã mười bảy tháng nay rồi mà chưa thể giải quyết được.

Người ta thường gọi cô vãi Từ Nhơn, cái tự mà ông Hoà-thượng đã đặt cho cô từ ngày cô mới ... nhập đạo. Vẻ mặt cô bao giờ cũng buồn thảm, hết than thầm khóc trộm lại đứng tần ngần sầu, nỗi cong ... mà bây giờ, có chăng ... cái gì cũng ... một chút ... biết tâm sự của cô mà thôi; có cũng nhờ đi vải già ấy khuyên lơn an ủi và giảng giải đạo lý của nhà phật; mà lần lần cô cũng tạm đỡ bớt khổ nơi cõi lòng.

Thân cô linh đinh cô-độc, cô không trách chồng cô, mà trái lại cô trách cô, cô tin rằng vì kiếp trước cô vụng nghề tu nên kiếp nầy mới chịu luân hồi mà bù đắp, nên cô chỉ tâm tu niệm để gây phúc cho kiếp lai sanh.

Hai năm về trước, cô vãi Từ Nhơn nầy cũng như trăm ngàn người đàn bà khác cũng chồng con gia đình như ai vậy. Cô là người có học, tây học cũng biết mà nho học cũng thông. gia-đình cô lúc bây giờ trên thuận dưới hoà thật là một cảnh gia đình rất là hạnh phúc. Chồng cô cũng con nhà trâm anh thế phiệt. Một đôi niên thiếu ý hiệp tâm đầu thì còn gì là vui vẻ bằng ai thấy cũng tấm tắc khen thầm cho cái gia đình cô được đằm ấm. Nhưng ngờ đâu bất thình lình chồng cô đâm ra ... bởi đàng điếm, buông ả nầy bắt ả khá, tiền của bấy lâu cô cực khổ dành dụm đều lần lượt theo tay chồng cô mà bay đến mấy cô ả từ thời hết. Cô hết khuyên lơn lại giận dữ, cô đem hết cam ngôn mỹ từ để làm cho chồng cô hồi tâm chuyển ý đặng kéo cái hạnh phú gia đình cô trở lại như xưa, song hai ôi! cô làm gì mà cãm ... chồng được; Cô càng nhỏ nhẹ khuyên lơn, thì chồng cô càng khoác thảo đánh đập.

Một hôm chồng cô cầm một phong thơ đi thẳng vào phòng cô, ném cái thơ trên bàn và bảo cô phải đọc. Thấy bức thơ ấy để tên cô, cô lật đật cầm xem thì lẽ ra bức thơ ấy của một người đàn ông nào gởi cho cô và nói những điều lã lơi ong bướm. Cô cầm bức thơ xem chữ đặng chữ mà ... nước mắt đã tràn trề làm hoa cả mắt hoen cả giấy; cô xem chưa hết thì tâm thần cô bấn loạn cô nói chẳng ra lời. cô chỉ lấy mắt ngó chồng cô một cách ... ngạc nhiên đau đớn ....

Chồng cô đã mưu mẹo mà tạo nên bức thơ nọ để có lẽ dùng cớ mà bỏ cô đặng đem người khác về cho dễ. Thế là ba ngày sau vợ chồng cô đem nhau đến toà ly dị. Cái ái tình nồng nàn mấy năm trước, cô đã sanh đặng một đứa con trai nên ba ... chiếu theo luật thì đứa con ấy về chồng cô bắt. Cô đi ra cái mình không, cô rất đau đớn mà rẽ chia tình mẫu tử, song phải cam lòng chớ biết sao bây giờ.

Cô về cha mẹ cô, cha mẹ cô không nhìn, vì cái thơ kia nó làm nồng cốt vững vàng cho những kẻ ít hay chịu xét đoán lâu có có trăm lời ngàn tiếng ỷ thuyết cứng cỏi mà bào chữa cho mình thì cũng vô hiệu thôi.

Năm tháng trời cô vất vả rày đây mai đó nương dựa với anh em bà con, nhưng cô thấy ai đối với cô cũng lạnh lẽo như nước lã

Mẹ cô vì buồn việc cô mà phải thất lộc. Tuy là điều khổ nhục ấy không phải vì cô gây nên, tuy là mẹ cô lầm tưởng cho cô làm điều khổ nhục ấy, song cái chết của mẹ cô đó cũng nguyên nhân vì cô mà ra, thì cô lại càng đau đớn hơn nữa.

Cô ... cho thân cô kiếp trần đày đọa, bạc mạng Hồng nhan, ắt là kiếp trước cô làm tội đã nhiều, thôi cái kiếp sống thừa ... đời nầy chỉ bằng gởi thân cho cửa phật. mới thất tình quyết đức ... đây. Cô nhờ đi tu đó mà cô dẹp đặng cái trí tưởng quyên sinh, có ẩn núp vào cửa thiền để chờ dịp mình ... mà chuộc lại cái tiếng nhơ cho cha mẹ cô nơi chín suối. Mà cũng vì con cô nên cô phải gượng sống, sống trông cái đời vô liên khổ não.

Đêm nào cũng như đêm nấy, ... khi công phu rồi thì cô ra trước sân chùa quỳ dưới bàn thiên mà cầu nguyện cho cha mẹ cô và con cô. Vải lại vừa rồi ... xây lưng định trở vô, thì thình lình một bàn tay lực lưỡng nắm chặc lấy tay cô, cô hốt hoảng muốn la lên thì một bàn tay nữa đưa lên bụm miệng cô lại, rồi có tiếng thầm thì bên tai cô. Em Hồng-Liên em đừng sợ ... anh Việt-Sĩ là chồng của ... đây.

Một khối lửa hờn bấy lâu đã nguội, nay bỗng nghe hai tiếng Việt-Sĩ. Cái người đã phụ rẫy cô một cách rất thâm-hiểm dã man, thì lửa hờn ấy bỗng nhiên như phừng phực trong ... Nhưng một trí tưởng khác, ... với cái ... tưởng thù hằn mau lẹ như luồng điện xẹt ngang cô nhớ tới lời phật dạy trong kinh « không nên thù hằn oán giận ai, dầu là người ấy đã hại ... ». Cô nghĩ như thế rồi bỗng nhiên đôi hàng lệ từ từ lăn trên cái khuôn mặt xanh xao tiều tụy, cô vội gạt lệ, cố dấu cái « tình thương » không cho nó lộ ra ngoài. Một cái « thương » mà tự bấy lâu nó lẽo đẽo bên cô mãi, cô xua đuổi mấy nó cũng không đi.

Cô giả vờ lãnh đạm nói: Trời ơi! anh lên đây đặng làm gì? thôi đi anh, để cho em tu niệm một năm mấy nay công quả em đã nhiều, anh đừng đến đây khuấy rối em nữa! Nói rồi cô gở tay vùng chạy, nhưng chồng cô níu lại và sụp quì xuống chân cô mà khóc nức nở.

Cô vãi đứng tưởng lự ít phúc rồi phịch ngồi xuống đất, hai người lẳng lặng ôm mặt khóc mãi, khóc tức tưởi, khóc đến đỗi nói chẳng ra lời mở chẳng ra câu, giây lâu hai người cùng thấy dỡ khổ, chồng cô mới sẽ sẽ nói:

— Em ơi! em tha thứ tội anh, vì anh mà thân em ra đến đỗi nầy, hôm nay anh đã ăn năn, vì người mà anh say mê đến đỗi bày mưu độc cho anh hại em mà anh cũng nghe theo, hôm nay anh đã hết tiền nó đành bỏ anh mà lấy kẻ khác, ôi! lòng dạ con người khó lường thay. Nhưng, em ơi! anh ăn năn đã muộn lắm rồi, xin em lấy lòng từ bi quảng đại mà tha thứ tội anh, anh xin em về ở với anh, em bỏ hết những chuyện trước đi, chúng ta gầy dựng lại một cái « lâu đài » ái-tình mới mẻ, anh sẽ hết sức làm cho em vui lòng mà đền tội anh đã phụ phàng em ..

— Anh ơi! em trót đã thệ lòng tu niệm, lửa tâm em đã dập tắt những ngày anh đừng nhen nhúm lại mà khổ thân em, đã yên thân chốn nầy rồi, em thệ quyết tu hành, không thể nào rời bỏ chốn nầy được, vì em đã có lời thệ nguyện trước bàn phật trước mặt thầy rằng không bao giờ bỏ đạo.

Còn về việc lỗi anh thì từ ngày em xem kinh rõ biết luân hồi quả báo thì em không còn hờn trách anh nữa. Anh có thương em thì để cho em tu niệm và anh cho con nó đến ở với em. kẻo tình mẫu tử em không thể nguôi ngoai được.

— Không phải anh muốn phân tình mẫu tử, song điều em nói đó anh không thể làm vui lòng em được, em cũng biết rằng cha anh sanh có một mình anh, mà thằng Trường-Khanh nó cũng con một của chúng ta em phải để cho nó nối giòng dường cho anh, nếu em đem nó ở đâu với em thì thế nào nó cũng đi tu, nếu vậy lấy ai hương lửa cho anh. em nên cạn nghĩ em nói anh, em giận anh đã đành con của em. cái nùn ruột của em em đành bỏ sao thế nào em cũng về ở với anh. Con nó hằng ngày nhắc nhỏ em hoài nó thương nhớ em ... phải ốm đau, em đành nào, ... mẫu tử em không xử vẹn ... em đi tu, phật nào còn chứng cho em?

Chàng Việt Sĩ năn-nỉ to nhỏ van cầu đã rao cổ hết lời cô vãi Từ-Nhơn lúc bây giờ coi có ... xiêu lòng xiêu lòng vì con cái ... con mà phải hi sinh hi-sinh cái đời nầy đành mà còn hi-sinh cả ... đời sau của cô nữa..

Công quả đã dày muối đạo đã bền, thế mà vì con mà phải đành phải sạch như không ...

Cô ... vào chùa cô tưởng đến đứa con gầy thơ của cô trong khi đau ốm dương nhờ mông trong đợi thấy mặt cô, thì cô bất giác khóc òa rồi chắp tay đứng trước cửa chùa làm dấu khấn vái....

Trời tối đen như mực thêm cây cối um tùm. Mập mờ hai cái bóng người nắm tay lẳng lặng len lỏi dò lần theo con đường mòn khúc khửu.

Ngoài tiếng cú kêu, vạt gọi thì lặng lẽ im lìm, bốn bề bát-ngát mênh mông trời với ruộng.

HẾT

Đỗ như Liên
91-93, Rue d'Espagne, 91-93

Cho mướn máy viết để thứ hiệu máy - Khắc con dấu, khắc hình người vô đá vô thau. Làm mõ bia bằng đá cẩm thạch. Bán đồ phụ tùng xe hơi xe máy. Sửa máy hư, máy viết, có đủ đồ phụ tùng. Bán máy hát và đĩa đủ thứ, tây, tàu Cao man, Nam kỳ, Trung kỳ Bắc kỳ.

Téléphone số 6 90

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE
Union sténographique suisse Aimé Paris
7, rue René Héraud
SAIGON (CẦU KHO)

Chuyên môn dạy các khoa thương mãi, bút toán, đánh máy chữ tắc Pháp văn.v.v.

Riêng khoa chữ tắt bổn trường thay mặt L. U. S. S. A. P dạy học xong thì tại Saigon lấy bằng cấp bên Tây.

Directeur. LƯƠNG-VĂN-HẬU

Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce.

Titulaire des Certificats d'Etudes de l'Enseignement Commercial Paris.

Ancien Caissier Comptable des Sociétés Commerciales, Industrielles et Agricoles Expert Comptable près les Tribunaux Chef de la Comptabilité d'une maison de Commerce Saigon.

THUỐC TRỪ NHA PHIẾN
CỦA
NGUYỄN-NGỌC-THÁI

Đã cứu hơn ngàn bịnh, miệng hậu giang đều biết tiếng. Thuốc uống êm, bổ và mát ruột không có chất nha-phiến, trừ tuyệt căng. Uống đi làm việc như thường. Ai mắc phải bịnh nầy nên mau mua mandat gởi đến khỏi chịu tiền sở Phí chi hết.

BÁN HẠ GIÁ
Ve 100 hoàn số 1 1$00
Ve 50 hoàn số 2 0$50

XIN CHÚ Ý: *Có trữ bán đủ các hiệu thuốc gia-truyền của các bực tiền hiền danh y An nam. Đại-lý bán lẻ các thủ báo chí.*

NGUYỄN-NGỌC-THÁI
RACHGIA

SAVON
VIỆT-NAM
tốt
hơn hết

Imprimerie-Librairie & Papeterie

Jph VIẾT & Fils

Nos 85-87, Rue d'Ormay - SAIGON

Kính cùng chư Quí vị đặng rõ: Lịch năm GIÁP-TUẤT 1934 đã tới, tôi sửa soạn in, như Quí-vị muốn in để bán hoặc cho bà con, hay là mua để dùng trong nhà cũng đặng; xin viết thơ cho tôi biết trước.

Còn như người có buôn bán, xin viết hiệu mình và muốn rao thêm cái chi tùy ý, rồi gởi lên cho tôi, đặng in trên đầu lịch; muốn in, xin lập tức trả lời nội tháng *Octobre* nầy, đặng đầu tháng *Novembre* khởi sự in cho sớm, còn vị nào để trễ thì hết.

NAY KÍNH

Jph NGUYỄN VĂN-VIẾT & FILS

JANVIER
1
LUNDI

一期星	月六十	小日一十

Tháng mười một thiếu
Ngày 16 Annam,
Thứ hai Đ. C. G. chịu cắt bì

GIÁ NHỨT ĐỊNH

Bloc 135 × 95 m/m		Bloc 125 × 80 m/m	
200 —	70$00	200 —	55$00
100 —	40 00	100 —	30 00
50 —	22 00	50 —	16.00
30 —	15 00	30 —	[illegible]
10 —	5 00	10 —	4 00
Bán lẻ một tấm 0$65		Bán lẻ một tấm 0$..	

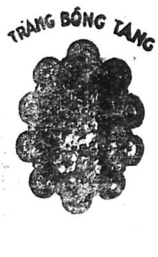

Làm khéo, kỹ công
NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA
NĂM NAY RẺ HƠN
MỌI NĂM PHÂN NỬA

La Tortue
Phan-thúc-Trác
16 Sabourain — Saigon
Téléphone : 925

Hội vạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp-bổn mật danh Pháp, dưới quyền kiểm soát của Chánh phủ Đông-Pháp.
Vốn 1.000.000 lượng)
Thượng-Hải) đã đóng tất cả
và 8.000.000 phật)
Lãng)
Quảng Lý cõi Đông Pháp
Saigon 26, đường Chaigneau chi nhánh tại Hanoi : 58 Đại lộ Francis Garnier

Muốn dư để
Lập tư bổn
Muốn có sẵn vốn
cho con cái lúc đôi bạn
Muốn để dành tiền cho
con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm:
Vé $ 1.000 trả mỗi tháng 5 $ 00
Vé 500 trả mỗi tháng 4 00
Vé 250 trả mỗi tháng 2 00

Đặng dự vào
1·— Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu.
2·— Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội sau khi đóng đặng 2 Năm.
Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và tử tế đặng làm quảng lý, những sở mà hội chưa có người thay mặt.

TRỊ BỊNH HUÊ-LIỄU
NHỨT SỚM NHÌ MUỘN

Ai đã lỡ mang các chứng bịnh thuộc về huê-liễu thì nên sớm uống thuốc *Từ-Ngọc-Liên*, đã mau khỏi và chắc chắn lành tận nọc. Ai đã chạy chữa cùng nơi mà bịnh trầm trọng không hết, hoặc là bịnh kinh niên phục phát biến sanh nhiều chứng lạ kỳ, đàn bà có thai mắc bịnh, con trẻ bị nọc di truyền, đàn bà bị nọc đau bạch đái, đau tử-cung vân vận. Bổn hiệu có hơn mười mấy thứ thuốc chuyên trị về bịnh huê-liễu, đã có tiếng lâu khắp nơi đều biết. *Sớm chừng nào dễ trị chứng nấy.* Ở Saigon mua tại Nguyễn-thị-Kỉnh.

Cáo nơi xa, các bịnh nhớ cứ viết thơ kể bịnh thật kỹ gởi cho.

Monsieur ĐINH THÀNH-SONG
(Vinhlong) à CAINHUM

Thuốc sẽ gởi lãnh hóa giao-ngân ai có bịnh chi muốn hỏi thêm nhớ để có sẽ trả lời.

Dọn về nhà mới
Bán đồ kỹ nghệ Bắc — Đồ thứ — Rất nhiều
Đồng — Cẩn — Chạm *Giá rẻ*
Thêu — Ngà voi v. v..
Tràng Bông Tang hạ giá 50·/.
ĐỨC-LỢI
165-167 Rue d'Espagne -·- SAIGON
Kế chợ-mới Bến-Thành
Có tiệm chánh Hanoi Haiphong

PHẦN THU-CÚC TỐT NHỨT

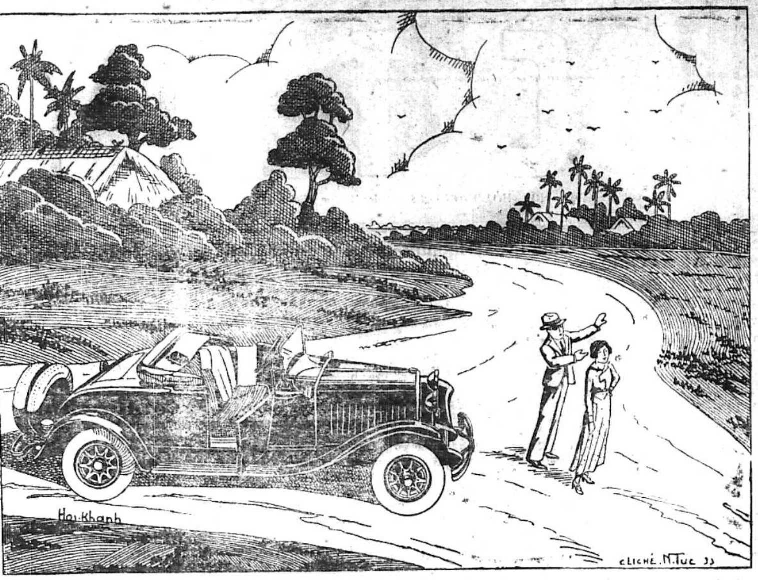

ĐẾN MỘT NGỎ TƯ, ĐƯỜNG VÔ-DANH THÌ CHẲNG PHẢI LÚC ẤY MỚI KIẾM MUA TẤM ĐỊA CHỈ ĐƯỜNG SÁ

QUÍ NGÀI THẬT BỰC MÌNH CHO CÁI MÁY XE CỦA QUÍ NGÀI THÌ CHẲNG PHẢI LÀ LÚC MA TƯỞNG ĐẾN DẦU

Còn 50 ngàn thước nữa là đến buổi cơm chiều, và đã chín giờ tối rồi, sự đói bụng buộc quí ngài phải cho máy chạy nới thêm và cho được lực lưởng nữa. — Nếu xem thế không sức nổi — Thì chẳng phải lúc ấy mới tưởng đến sự vô dầu mở.

Vậy trước hết, quí ngài cần phải xem xét lại cái vấn đề ấy một lần đã đủ, là dùng thứ dầu mà ai ai cũng đều công nhận là *MOBILOIL* đã chỉ rành rẽ trong cái bàn vô dầu mở đáng cùng khắp trong những nhà sửa xe của quí ngài — *MOBILOIL* có hãng thật, một loại hết sức hiệu quả về sự giữ gìn những mặt ca chạm của máy cho khỏi hư mòn và lại còn chịu đựng nổi hơi nóng tột bực, và sức đè nặng.

Nên một thứ dầu *MOBILOIL* hết sức đúng dùng vào cho sự vô dầu mở xe của quí ngài, thì nó trang-trải cùng khắp, một cách giống nhau, đâu cũng vậy cả vào những cơ-quan dầu-mở, chừng ấy máy xe của quí ngài trở lại mới mẻ và sẽ thêm được sức mạnh theo ý muốn của quí ngài.

Hãy chọn lấy thứ dầu được công nhận đúng vào máy của quí ngài... Rồi chẳng còn lo ngại gì cho sự vô dầu mở nữa — Vì bổn hàng của chúng tôi đã lo cho quí ngài rồi vậy.

Pensez dès maintenant à

Mobiloil

que vous devez exiger en emballage capsulé

BÁ ĐẢ SƠN QUẢN TẢN

Thuốc phát minh để giúp cho hàng phụ-nữ, thuốc lưu hành ra chừng nào thì thấy sự linh nghiệm chừng nấy.

Hiện thời hàng phụ nữ mắc trong bốn chứng đau tử cung 10 người hết 7, không nặng thì nhẹ, không nhiều thì ít đau rang rang hai sợi dây chằng đau trằng trằng dạ dưới, đau thắt ngan lưng, ra huyết trắng dầm dề có dây có nhợ khi trong khi đục khi vàng đường đại bón uất đường tiểu không thông ốm ấu chứng bịnh trong mình lâu ngày mà không biết. Đến nổi cùng thầy: Tôi bị đau bạch đái hạ, các ông lương y chưa đặng hiểu rõ bịnh đau tử cung là chi (?) là vì sách xưa chưa có bộ nào tường thuật, cứ đo theo kinh nguyệt không đều, sanh bạch đái hạ mà trị. Ôi thôi! bịnh Nam chữa Bắc bịnh từng hạ chữa từng thượng, uống thuốc hết tiền mà bịnh không lành.

*Ai mắc phải chứng bịnh đau tử-cung và huyết trắng như kể trên đây, hãy uống **BÁ ĐẢ SƠN QUẢN TẢN** thì thấy công hiệu lạ lùng, sự hay không thể kể hết đặng.*

Đờn bà có thai bị đau tử-cung uống càng hiệu nghiệm, đờn bà mới sanh đẻ bị đau tử-cung uống cũng hết liền.

Thuốc này đã cứu chẳng biết bao nhiêu bịnh đau tử cung, duy có uống thuốc và hết , chớ không cần bơm rửa.

Mỗi hộp 1$00, uống 5 ngày.

Có bán tại Bazar Huỳnh-Long, Nguyễn-thị Kính chợ mới Saigon và các nhà bán th Annam khắp nơi.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG
THUDAUMOT

Rượu DUBONNET là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Nạn trí-thức thất nghiệp ở Nhựt-bổn

Trong một tờ báo ở Đông-kinh, tờ *Asahi* có đăng bài nói rằng trong năm 1933 có 55 ngàn học-sanh ở các trường Cao-đẳng và trung-học ra, trong số ấy chỉ có gần 40 phần trăm là kiếm được việc làm, nghĩa là còn hơn 30 ngàn nào kỹ-sư, chuyên-môn, y-khoa, hội họa-sĩ v.v. đều phải đứng vào cái sổ thất-nghiệp.

Còn theo báo *Nichi Nichi* thì năm 1931 chỉ có 12 ngàn thanh-niên có bằng cấp thành-chung thất-nghiệp đến năm 1932 số ấy tăng đến 20 ngàn.

Theo báo *Japan Advertiser* thì cứ mỗi năm ở Nhựt có thêm chừng 12 ngàn thanh-niên đều là học-sanh đã đậu bằng-cấp thành-chung ở các trường chuyên môn, thương-mãi v.. v... sung thêm vào đạo binh thất-nghiệp.

Coi vậy đủ biết ở các nước nào càng văn-minh tấn tiến bao nhiêu nạn trí thức thất-nghiệp càng thấy lớn lao bấy nhiêu.

PHÒNG KHÁN BỆNH

của ông thầy Thầy-Thuốc *Nguyễn hữu-Thi*, tùng sự các nhà Dưỡng-Bệnh Đông-Pháp đã hơn 12 năm, đã mở tại :
Boulevard Galliéni N° 1, Choquan
Kể từ 1er Novembre 1933 (Gare Nancy)
Khán bệnh, sáng 7 giờ tới 10 giờ
Chiều từ 3 giờ tới 7 giờ
Rước tới nhà khán bệnh giờ nào cũng được.

Hôtel d'Annam Dalat

Villa meublé, Téléphone 35
Cất trên đảnh núi cao 1500 thước

Kính cáng quí khách.

Ngôi hàng này bấy lâu tôi cho người khác mướn có khi quí khách đến chẳng được vừa lòng. Kể từ ngày 1er juin 1933 tôi làm chủ lại gặp hồi kinh tế tôi hạ giá xuống nhiều, tiện quí khách đi có gia quyến đông dùng đồ Annam rẻ lắm lại chọn được chỗ nghỉ mát thanh tịnh hơn các nơi.

Quí khách ở Saigon và Lục tỉnh muốn hỏi đến chi xin đến M. Võ văn Bửu 160 Rue d'Espagne và M. J. Bari 84 Rue Boresse Saigon. Kính mời

Nguyễn-ngọc-Chúc *Directeur-Propriétaire*

TRIỆU-TỬ TÁI THẾ

Kinh-tế nơm tiền

Muốn cạnh tranh thì kỹ nghệ nước nhà phải cho đúng đắn.

Bởi vậy bổn hiệu đã dày công tiềm đặng cách chế hai thứ dầu trị bá chứng trong uống ngoài thoa thật là công hiệu.

1° Dầu Triệu-Tử hiệu con Công, Mùi thơm ngọt ngào, hơi thông đã, thật mạnh mà lại rất êm dầm, xức chẳng hề nóng xót như nhiều hiệu khác: Ấy là một thứ dầu của Annam chế tốt thượng hạng xưa nay chưa hề có nên dầu cho người kén dùng dầu đến thế nào, hễ xức tới dầu Triệu-Tử thì liền phải công nhận ngay. Mỗi ve. . . . 0$20

2° Dầu Kinh-tế hiệu con Công sánh một mười một chín với Triệu-Tử, song bởi bổn hiệu chế ra chai nhỏ bán giá 0$10 cho tiện dùng trong hồi khuẩn bách nên để hiệu Kinh-tế chớ sức dầu cũng là tốt thượng hạng không thua dầu nào.

Dám cam đoan : Xức không y như quảng cáo thì được đòi đủ tiền lại.

CÀNG NGÀY CÀNG PHÁT

Ấy là thuốc tiêu xổ Tiên-Hoàn hiệu con Công. Dầu lúc khủng hoảng này mà thuốc càng ngày càng tiêu thụ thêm thập bội, bởi nhờ nó xổ thật êm không đau bụng không mệt mỏi, khỏi kiên cữ nên đã đặng đồng bào hoan nghinh và có không kể xiết thơ khen ngợi, lại năng dùng nó thì con người tự nhiên trở nên mạnh khoẻ phi thường : Mỗi gói uống đặng nhiều lần. Giá 0$20.

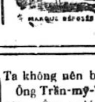

Có trữ bán nơi Mme Nguyễn-thị-Kính các gares xe điện và khắp cùng mọi nơi. *Kính cáo*

Adresse : NGUYỄN-VĂN-KHIÊM
40 rue Paul Blanchy (Tândinh) Saigon

TIỂU-THUYẾT CỦA ĐƯỚC-NHÀ-NAM N° 71

TIỂU-THUYẾT

TỘI VỀ AI?

Tác-giả: **PHÚ-ĐỨC**

Một thầy thuật lại y mấy lời ông Rô-sơ-li hỏi. Ông Trần-mỹ Thuật mỉm cười mà rằng : « Hai thầy an lòng, chuyện thằng hai của tôi mê con Lệ Hồng tôi có nói cho ông chánh biết nên tôi muốn xin ngài cho nó thôi để đàng mau mắn đó. Để tôi sang qua phòng ngài rồi sẽ rõ, ý gì ngài hỏi chuyện nầy làm chi. Ủa mà cũng lạ, ai nói cho ngài biết. Không lý nào Rô-be-Bạc..»

Ông Trần-mỹ-Thuật xô ghế đứng dậy sửa áo bước qua phòng ông Rô-sơ-li.

Ông Rô-sơ-li đang còn ngồi suy nghĩ về chuyện ông Nguyễn tấn Thinh, bỗng thấy ông Trần-mỹ-Thuật bước vào cúi đầu chào và nói : « Quan lớn kêu tôi. »

Ông Rô-sơ-li sửa nét mặt nghiêm ngó ngay vào đôi mắt ông Trần mỹ Thuật mà nói : « Tôi không ngờ ông là một người độc ác. »

Ông Trần-mỹ-Thuật ngạc nhiên đứng làm thinh mặt lộ vẻ lo sợ. Ông Rô-xơ-li gật đầu và nói : « Ừ... ông ác thật, ông muốn giết người bằng lời nói. Nầy hãy nghe, ông có lạm quyền sai linh đòi ông thầy đờn Nguyễn-tấn-Thinh đến dinh ông như vì việc quan chăng ?

Ông Trần-mỹ-Thuật vùng thất sắc rung sợ, biết sự quấy của mình đáp rằng : « Bẩm quan lớn tôi có mời vì chuyện Trần-mỹ-Quan si tình con gái ông ấy.»

— Ừ ông làm trái phép, ông dám lạm quyền.

— Bẩm quan lớn tôi mời ông Thinh đến cho ông tiền đặng xin ông đừng cho Trần-mỹ-Quan đến nhà nữa. Con gái của ông Thinh là một con chơi bời.

— Ông đừng có dối gạt tôi. Hãy nín nghe tôi nói hết. Ông không thể nào chối thầy Quan có lấy Lệ-Hồng.

— Bẩm, chính tôi có tỏ thuật với quan lớn chuyện ấy để nhờ cho Trần-mỹ-Quan xin thôi. Tôi chẳng quên ơn quan lớn.

— Nín. Tôi lầm ông. Ông có dám chối vì ông mà Lệ-Hồng chết giấc trước cửa tòa bố nầy chăng?

Ông Trần-mỹ Thuật rung rẩy mà đáp rằng : « Bẩm quan lớn, con tôi thấy Lệ Hồng, có lẽ vì nó tới ra về một lược, nên ngành mặt ngó lơ làm cho nó tủi thẹn, mà cũng có khi nó làm bộ để con tôi thương chăng ?»

— Ông kiếm thế chữa mình. Chính là ông muốn gây ra cái trò ấy vì ông nói với hai thầy thơ ký ra về một lược với ông. Thôi chẳng nói chi nhiều, Ông Nguyễn-tấn-Thinh vì bị ông mắn nhiếc sĩ nhục mà bịnh nặng, tánh mạng nguy hiểm mười phần, còn Lệ Hồng cũng vì ông mà cũng bịnh nặng. Lệ-Hồng làm đơn thưa kiện ông, xin tôi hãy lấy công lý mà buộc ông cưới nàng cho con ông. Ông có ưng không.

Ông Trần-mỹ-Thuật thất sắc nói rằng : « Bẩm quan lớn, nếu tôi phải chịu thì thật là xấu hổ cho tôi lắm.»

— Ừ..., trong hai điều một là ông phải ưng, hai là ông phải xin thôi, ông hãy chọn một điều. Ấy là tôi chẳng nở xử ông thẳng tay vì có thể làm nhục đến danh giá ông.

Ông Trần-mỹ Thuật cắn răng cúi đầu suy nghĩ một hồi rồi ngước lên nói : « Bẩm quan lớn, tôi thà xin thôi. »

— Được, ông hãy trở về phòng viết đơn lập tức.

Ông Trần-mỹ-Thuật cúi đầu chào rồi xây lưng đi ra ngoài. Ông bậm môi mà đi, tâm can đau đớn như bị dao cắt. Ông nói trong bụng : « Ta phải xin thôi Ừ. . ta phải xin thôi, xin thôi cũng nhục mà ít hơn là vì cái chức phận làm quan nầy. Thôi chuyện đã lỡ rồi, ta phải. . phải xin thôi. Ôi ! Tức ta quá ! Ủa mà không. Không đâu, ta xin thôi mà. Ông Rô-xơ-li cũng phải nhận ta là một người cứng cỏi. Ta không nên buồn đó »

Ông Trần-mỹ-Thuật vùng cười xòa.. Ông cười ! Cười vì vui mừng hay là vì đau đớn ?... Không biết.

Ông Trần mỹ Thuật bước vào phòng làm việc, hai thầy thơ ký lật đật hỏi thăm. Ông lắt đầu thở dài mà nói rằng : « Ông chánh nay sao đổi tánh lạ lùng. Tôi không thể nào làm việc với ngài nữa được. Tôi viết đơn xin từ chức ngay bây giờ. »

Một thầy nói : « Bẩm quan lớn chuyện đó có đáng gì mà... »

— Sao không đáng. Quan hệ đến danh giá tôi lắm chớ. Ông chánh buộc tôi cưới con Lệ Hồng cho Trần-mỹ-Quan, tôi không nghe lời ngài được nên tôi xin từ chức.

Ông Trần mỹ Thuật kéo ghế ngồi xuống lấy một tờ giấy trắng làm đơn. Viết xong, ông đọc lại rồi cầm đi qua phòng ông Rô-xơ-li nó cầm bước vào.

Ông Rô-xơ-li ngó ông Trần-mỹ-Thuật hỏi rằng : « Ông nhứt định xin từ chức à ?»

— Bẩm quan lớn, tôi không thể nào cưới Lệ-Hồng cho con tôi. Ông Trần-mỹ-Thuật nói dứt lời liền đưa lá đơn cho ông Rô-xơ-li rồi cúi đầu chào lui ra ngoài.

(Còn nữa)

TIỆM BÁN HỘT XOÀN VÀ ĐỒ NỮ TRANG

O. M. IBRAHIM ET Cie
48 rue Catinat Saigon

Bán đủ các thứ đồ nữ trang vàng và bạch kim (Platine) hột xoàn thiệt tốt, nội Saigon không ai có, lớn nhỏ đủ kiểu để nhận hột bông tay và Médaille.

Giá bán thật rẻ, xin lục châu quí khách lưu ý.

BAN DƯỢC THỦY

Thuốc nước để trị các chứng bịnh ban và trái HIỆU-NGHIỆM VÔ CÙNG của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG 208 rue des Marins Cholon

Hãy hút thuốc điếu

PHALÈNE

Hiệu con « BƯỚM »

Để cứu nạn kinh-tế.

Mùi thơm, thiệt ngon mà giá chỉ có 0$05. Chẳng còn thuốc nào rẻ hơn nữa.

COTAB

DISTRIBUTEUR

Xiếc Harmton's giúp việc phước thiện

Đêm hồi hôm nầy là đêm xiếc Harmton's bán lấy một phần tiền để giúp vào việc phước thiện ở Saigon đây, nên chi họ đã trổ hết tài nghề ra cho khán-giả được một cuộc ngoạn-mục khoái ý.

Đáng lý quan Thống-đốc đi coi đêm xiếc nầy, song vì ngài đau cẳng không tới được, chỉ có vị quan thay mặt ngài tới chứng kiến.

Gánh xiếc Harmton's lại Saigon lần nầy thiệt có nhiều trò mới, mọi lần trước chưa có. Tuy vậy, thấy phần nhiều trò của họ diễn, thì gánh xiếc của Tạ-duy-Hiển của ta cũng không thua gì.

Cuộc diễn đặc-biệt hồi hôm, chắc gánh Harmton's cũng thâu được một số khá khá cho đám dân nghèo ta. Lại có điều lợi cho khán-giả, là gánh xiếc có bày ra sổ Tombola, những người mua giấy vô coi trên giấy đều có số riêng, để dự cuộc xổ số, hoặc trúng xe máy hoặc những món khác.

NƯỚC PHÁP ĐƯỢC CHIẾM-TRỊ MẤY HÒN CÙ-LAO Ở MIỀN NAM PHI-LUẬT-TÂN

Vấn-đề 9 cái hải-đảo ở Toái-bình dương thuộc về miền nam Phi-luật-tân, nay có lẽ đã được giải-quyết rồi.

Hôm trước, chánh-phủ Pháp tuyên bố chiếm giữ khóm cù-lao ấy, thì Nhựt và Tàu reo ó lên. Rồi kế Phi-luật-tân kêu nài với chánh-phủ Huê-kỳ.

Nay chánh-phủ Huê-kỳ nói cù-lao ấy nằm xa lằng nước thuộc về Phi-luật-tân, vậy Pháp làm gì thì làm.

Như thế là không còn ai tránh tròn nữa, và chánh-phủ Pháp cứ việc chiếm-trị như thường. Chưa gì đã có hòn cù-lao nhập về tỉnh Baria rồi đó.

MỘT THƯ-VIỆN MỚI MỞ Ở GOCONG

Gocông — Ông Nguyễn-ngọc-Khoa mới mở tại Gocong, làng Tân niên-Tây một cái thơ viện cho người thường đến đọc sách và báo chí trong khi rảnh việc.

Nếu anh em ở xa gần ai có sách gì nên gởi biếu cho thơ-viện ở Gocông để cho thơ viện ấy được nhiều thêm sách vở đủ cho bà con ở làng Tân-niên-Tây Gocong xem.

Đó là một việc nên noi theo để cho anh em trí-thức thất-nghiệp có về làng cũng có chỗ để tiêu-khiển.

Vì đâu vua Afghanistan bị giết thác?

Ông Nadir Shah, vua xứ Afghanistan bị ám sát, theo tin bữa trước là tự ông ta không hết lòng chăn dân, nên dân tức mình giết đi.

Nhưng lại có tin khác nói cái chết của vua Nadir có lắm chỗ mờ ám, chưa rõ vì sao?

Vua Nadir bị giết tại vườn riêng, nghĩa là trong trường thành hoàng cung. Tin đồn rằng có kẻ kia thuộc hạng hạ-lưu lén vào đó giết vua. Kẻ ám sát ấy đã bị bắt rồi.

Thái-tử là Mohamed Nad'r Chan đã lên ngôi kế-vị cho cha hôm 12 Novembre nầy, được dân biểu các nơi về triều-kiến.

Cuộc giao hảo của Nga Mỹ

Viên ủy ban Tổng trưởng Ngoại giao của Nga là ông Litwinoff ở Hoa-thạnh-đốn mấy ngày nay, để thương thuyết với ông Roosevelt.

Sớm muộn gì đây, Huê-kỳ cũng nhìn nhận Nga. Mà cuộc nầy là một biểu hiện báo trước cho ai nấy biết rằng thế giới sắp được hòa bình (?)

Tin ở Hoa-thạnh-đốn nói tổng thống Roosevelt đang lo bàn bạc về điều ước hết xâm phạm về kinh tế và ngoại giao. Điều ước nầy cũng sẽ lập thành sớm được. Như thế là Nga sẽ vững bước trên trường ngoại giao và sẽ đủ sức đối phó với Nhựt chăng?

Ban cứu-tế nạn dân ở Bình-định

Quan nguyên Thượng-thơ Vương-tứ-Đại làm trưởng ban

Bữa 1er Novembre, tỉnh Bình-định bị bão, chết hết 100 người và hao tốn trên 500 ngàn đồng, dân-tình hiện nay khổ sở lắm.

Vì vậy có một ban cứu-tế lập ra:

Quan cựu thượng thơ *Vương-tứ-Đại* làm trưởng-ban:

M. *Trần-tri-Tân* hội-đồng địa-hạt.

M. *Nguyễn văn-Tốn*, hội-đồng thành-phố Quy-nhơn, đều làm ủy-viên.

M. *Trần-sanh-Thái*, nhà công nghệ làm thủ-quỹ.

Ban cứu-tế nầy lập ra cốt để lo việc cứu giúp nạn dân bị bão.

Chúng tôi rất mong đồng-bào trong nước động lòng từ thiện, giúp đỡ chút ít cho nạn dân Bình định. Ai muốn gởi tiền quyên hoặc vật-dụng gì ra, xin cứ đề ên cụ thượng Vương-tứ-Đại ở Quy-nhơn.

Challenge Héraud

Dimanche 19 *Novembre*

À 15 heures 30

Saigon Sports contre A. E. T.

Arbitre M. Laguiosi.

À 16 heures 30

Etoile de Giadinh c. Jean Comte

Arbitre M. Coudou.

LÀM MẤT

Một con chó con giống nhựt bổn l-i, vóc nhỏ, lông trắng, có một đốm đen lớn trên mặt phía trái, ở số 124 đường P. Blanchy đi lạc hồi sớm mai ngày 13 Novembre.

Ai đem lại sẽ được trọng thưởng.

M. A'losche S/Direction Postes SAIGON

Cô Alice Thời

Một tay Hoa-khôi có danh là Ngôi-Sao trong nghề khiêu-vũ sẽ thi tài diễn kịch với cô Năm Phỉ và cô Phùng Hà tại rạp Moderne Cinéma và luôn dịp hiến khán giả cái biệt tài khiêu-vũ của cô nữa.

Có nhiều vị mến tài cô A. Thời, hay tin cô sẽ ra hát thì nóng nẩy trông đợi và hỏi thăm hoài. Nhưng vì mắc tập dượt bấy lâu. Nay nhuần nhã mới dám ra chào khán giả.

Film chụp hình hiệu

LUMIÈRE

là thứ film rất tốt, muốn chụp giờ khắc nào cũng được

LUMICHROME

Có thể in ra những bức hình phóng đại rất đẹp

Đội tuyển Bắc-kỳ thắng đội tuyển Trung-kỳ

Ở Saigon đây, người ta lo chọn cầu tướng đi Manille, Namkỳ-Kiêmbiên tranh đấu nhau, thì ở Huế cũng có hai trận đấu cầu như thế.

Đội tuyển Băckỳ tranh nhau với đội tuyển Trungkỳ, trận đầu huề 4-4. Qua trận sau, Băckỳ thắng 3-1. Thế là đội đại-biểu Namkỳ-Kiêmbiên sẽ đụng với đội đại biểu Băc-kỳ vậy.

Giao thắng Nửa

Cũng trong ngày lễ ở Cầnthơ có cuộc tranh vô địch tennis kêu là *tournoi de Cầnthơ.*

Những chiếc vợt hạng A đều được dự,

Giao và Nửa cũng dự.

Đến độ chung kết Giao được dịp hạ Nửa là đương kiêm vô địch trong ba ván 3/6, 6/4 và 6-3.

Vậy là Giao lúc nầy sung sức lắm đó.

Hai ngày đổ máu 300 người chết

Quân lính Cuba nổi lên cách-mạng chánh-phủ, làm cho nhơn dân không yên. Chánh-phủ ấy đã tuyên-bố luật giới-nghiêm rồi.

Quân cách-mạng tranh đấu với quân chánh-phủ trót hai ngày, làm cho tổn gần 300 sanh-mạng. Quân loạn có 700 người bị bắt bị cầm.

Theo tin chánh-thức của Havane thì tình hình Cuba đã yên rồi, các tiệm buôn mở cửa như thường. Còn tin ở Santiago thì lại khác. Tin ở đó nói hai bên quân vẫn còn bắn giết nhau, nhiều tỉnh vẫn lộn xộn lắm.

Mỗi đêm đều có xổ số trên 20 số trúng mà số độc đắc 1 cái xe máy và nhiều đồ quí giá khác.

Đường Colonel Boudonnet gần gare xe lửa Mytho

HÁT XIẾC HARMSTON'S

và ROYAL MENAGERIE

Chiều nay tới 20 Novembre, chương trình thứ nhì đổi trọn tuồng mới

THỨ NĂM, và CHÚA NHỰT CÓ HÁT BAN NGÀY — Đúng 4 giờ 15 khai diễn

Các thú vật ngày nào cũng để cho xem từ 8 giờ sáng đến 6 giờ chiều, vô cửa phải trả tiền.

Giá chỗ ngồi: Phòng 6 chỗ ngồi 15$75; 1 chỗ ngồi 3$15 — Hạng nhứt để riêng 2$60; Hạng nhứt 2.10; Hạng nhì 1.50 — Ghế dài hạng nhứt 0$90; Ghế dài hạng nhứt 0$50

KHỎI TIỀN CHI THÊM

... Ghế hạng nhì 1$50 — Ghế dài hạng nhứt 0$50

VIỄN-ĐÔNG LẬP-BỔN

Hội nặc danh lập-bổn Lang-sa có vốn bốn triệu quan. Một phần tư đã đóng rồi. Chịu quyền chánh chánh-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp kiểm soát.

Hội quán tại Hànội, đường Paul Bert số 83
Giây thép nói 892

Phòng Quản-lý Saigon đường Catinat số 203-205
Giây thép nói số 1099

Những số trúng kỳ thứ Ba ngày 30 Octobre 1933

Xổ tại Hội quán Hànội, có ông LONG, Administrateur của Hội và ông MANGE và PHAN-HUY-TINH dự cuộc xổ số ấy, hai ông nầy có mua Phiếu của Hội và có quan Thanh-tra coi về Hội Lập-bổn của Bắc-kỳ và Trung kỳ thị chứng.

Cuộc xổ số thứ nhứt : Hồi vốn bội phần 5000$

Số 21.770 được ra

Chưa có người mua

Cuộc xổ số thứ nhì : Hồi nguyên vốn 1000$

Số 2745 được ra

Số nầy chia ra cho năm phiếu mỗi phiếu là 200$ của mấy ông dưới đây:

N· 1 Ông Thoeu Vannou, điền dưỡng ở Kantout P.Penh
N· 2 Ông Hưng, đường Armand Rousseau số 110 ở Hanoi
N· 3 Ông Thoeu Vannou, điền dưỡng ở Kantout P.Penh
N· 4 Ông Thoeu Vannou, điền dưỡng ở Kantout P.Penh
5· Của một ông ở P.Penh không có đóng tiền tháng nầy nên không được hưởng số ấy.

Bốn ông trên đây mua vé hồi tháng Septembre đã đóng tiền tháng được 2 kỳ, mỗi kỳ là 1$ cộng lại là 2$, được hồi lại nguyên vốn mỗi ông là 200$ (lãnh liền).

Cuộc xổ số thứ ba : Phiếu khỏi góp tiền nữa

Số 2686

Số nầy chia ra cho 5 phiếu trị giá 200$ mỗi phiếu của mấy ông dưới đây:

N· 1 Ong Trần-ngọc-Anh ở Gialoc Trangbang Tâyninh.
N· 2 Ta-dinh-Dinh 8è Quartier ở Hanoi.
N· 3 Ong Nguyễn-van-Ba ở Gialoc Trangbang ở Tâyninh
N· 4 Ong Aubert giúp việc hãng dầu C.F.A.P Saigon
N· 5 Ong Aubert giúp việc hãng dầu C.F.A.P. Saigon

Mỗi ông trên đây đã đóng tiền đủ mỗi kỳ là 1$ hai kỳ là 2$, được đổi tiền mỗi ông 1 cái vé miễng góp là 200$ và được huờn tiền giá chuộc lại của hội và được dự cuộc xổ số mỗi tháng của hội.

Những cuộc xổ số kỳ tới định nhằm ngày thứ tư 29 Novembre 1933 tại phòng quản-lý đường Catinat số 203-205 Saigon.

HÁT BỘ KIÊM THỜI

BẦU - BÒN

Tại rạp Quản-Đông đường Paris Cholon
(gần ngã tư đèn năm-ngọn)

Đêm thứ tư 15 Novembre 1933

XUẤT ĐẦU

NHỨT KHÍ CHÂU-CÔNG-CẨN

Quan-Công-Hầu hộ giá Lưu-Huyền-Đức phó hội Giang-Đông.

XUẤT SAU

PHỤNG-NGHI-ĐÌNH

Toàn nữ ban thủ vở xuất sắc

Cô sáu vợ Bầu-Bòn đóng vai Lữ-phụng-Tiên, cô Ba-Quyên vai Điêu-Thuyền, cô đào mới vai Tư-đồ thế cho mười Các.

Hai vở tuồng đều hay xin chớ bỏ qua.

Hát luôn ba đêm tới thứ bảy

Kính thỉnh

MUA BÁN LÚA GẠO VÀ BẮP

VẠN-THÁI CÔNG-TY

***45 Rue Palikao** :- TÉLÉPHONE : 155*

Télégramme : Vạngthái Chợlớn Binhtây

Bổn hiệu có mua các thứ lúa và bắp, nhứt là lúa vựa, vậy đồng bào ai có lúa và bắp muốn bán, xin đến tại ông Tổng lý, M. NGUYỄN-CHIÊU THÔNG mà thương lượng, hay là kêu giây thép nói cũng đặng. Công việc bán tính mau lẹ, và khi nhứt định xong xuôi rồi, thì ông cho ghe tới tại chỗ mà chở.

Le Directeur :

NGUYỄN-CHIÊU-THÔNG

VIỆT NAM NGÂN HÀNG

CÔNG-TY HỮU HẠN VỐN 250.000 ĐỒNG BẠC

Hội-quán: 54-56, đường Pellerin, Saigon

Dây thép nói : số 748
R. C. SAIGON : số 61

Tên dây thép : **CREDITANA-SAIGON**

Công-ty **VIỆT-NAM NGÂN HÀNG**

— mở sổ **TIẾT-KIỆM** cho bá tánh, tiền gởi sanh lời đặng 4 ly mỗi năm, tiền lời sáu tháng tính một lần và nhập vô vốn gởi mà sanh lời nữa,

— cho vay thế chưng vé Quốc trái Đông-Pháp 1922, công-trái Đại-Pháp, giấy Quốc-trái Crédit National và những vé phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng.

(Về công chuyện nào khác nữa thì xin hỏi thăm bổn Hội).

Muốn khơi lòng tiết-kiệm của bá tánh nên bổn Hội có gởi mua bên Pháp đem qua hộp Tiết kiệm tốt đẹp bằng sắt mà kền và bổn Hội để cho bá tánh mượn dùng.

(Tôn chỉ của bổn Hội : Làm vẻ vang cho xứ sở mình)

BÀN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN

Chánh hội trưởng : *M. Huỳnh-đình-Khiêm (ngài đã trí lộc)*

Phó hội trưởng : *M. Trần trinh Trạch O. ✻ Hội đồng Hội nghị-tư nghiệp chủ Baclieu.*

(được bầu cử chiếu theo điều thứ 24 trong Điều lệ)

Hội viên : *Dr. Biaille de Langibaudière, Xã-tây, Saigon.*

» *M. Lê Phát An Denis, nghiệp chủ, Thuduc.*

» *M. Lưu van Lang ✻, quan kỹ-sư sở Tạo-tác, Saigon*

» *M. Nguyễn-thanh-Liêm, thực nghiệp gia, Saigon.*

» *Dr. Nguyễn-van-Thinh, Sdigon.*

» *Me Trinh-đình-Thảo, trạng-sư, Saigon.*

BÀN TRỊ SỰ VÀ QUẢN-LÝ

Chánh Hội trưởng: *M. Trương tấn-Vị ✻, Đốc phủ sứ Hàm ở Chaudoc.*

Phó Hội trưởng : *Dr. Tran-như-Lan, Hội đồng quản hạt, Saigon.*

Hội-viên : *M. Bui quang Chi, lương y bổn quốc, Cholon.*

» *M. Nguyễn-Hữu Đo, nghiệp chủ, Gocong.*

» *M. Nguyễn-văn-Liên, Bác vật, Saigon. ✻*

» *M. J. B. Nguyễn-trung-Vinh, nghiệp chủ Saigon*

Pháp định tổng-lý : *M. Paul Lê-văn-Gồng.*

Saigon — Imp. Thạnh-Mậu 5 - 7 rue de Reims

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm